

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Zásoby v obchodní společnosti

Vypracovala: Helena Sichingerová

Vedoucí práce: Ing. Marie Vejsadová Dryjová, Ph.D.

České Budějovice 2024

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Helena SICHINGEROVÁ
Osobní číslo: E21225
Studijní program: B0411A050005 Finance a účetnictví
Téma práce: Zásoby v obchodní společnosti
Zadávací katedra: Katedra účetnictví a financí

Zásady pro vypracování

Cíl práce:

Cílem práce je analyzovat účetní operace a specifické oblasti spojené se zásobami ve zvolené obchodní společnosti a navrhnout případná opatření.

Metodika:

Teoretická část práce prezentuje zásoby v účetní jednotce, způsoby oceňování při pořizování i vyřazování a popisuje celkový proces inventarizace zásob dle současných právních předpisů. Následně jsou zásoby vymezeny rovněž z účetního pohledu. Praktická část práce zprvu charakterizuje vybranou obchodní společnost a uceleně analyzuje účetní a ostatní specifické operace, které jsou se zásobami spojeny a probíhají ve vybrané obchodní společnosti. Závěr práce tvoří syntéza zjištěných poznatků a případná doporučení pro zlepšení v oblasti zásob.

Použité metody: – řízený rozhovor, pozorování, popis, komparace, analýza, syntéza.

Databáze: interní a veřejně přístupné materiály obchodní společnosti.

Rámcová osnova:

1. Úvod.
2. Zásoby – vymezení, oceňování, inventarizace.
3. Zásoby v účetnictví.
4. Metodika.
5. Charakteristika vybrané obchodní společnosti.
6. Analýza zásob a jejich specifických oblastí ve vybrané obchodní společnosti.
7. Vyhodnocení analýzy, stanovení doporučení, diskuse.
8. Závěr.

Rozsah pracovní zprávy: 40-50 stran

Rozsah grafických prací:

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

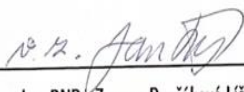
1. BRYCHTA, I., BULLA, M., KRUPOVÁ, T., KUCHAROVÁ, I., PILAŘOVÁ, I., PŠENKOVÁ, Y., & STROUHAL, J. (2022). *Účetnictví podnikatelů 2022* (19. vydání). Praha: Wolters Kluwer.
2. Český účetní standard pro podnikatele č. 015, o zásobách.
3. KOUT, P. & LÍBAL, T. (2015). *Komplikované účetní případy a jejich daňové dopady* (2. vyd.). Praha: Vox.

4. KRÁLOVÁ, M., & HEJRET, M. (2022). *Zákon o účetnictví s komentářem: s účinností od 1. 1. 2022* (Druhé vydání). Praha: Grada Publishing.
5. SKÁLOVÁ, J., & SUKOVÁ, A. (2022). *Podvojně účetnictví 2022* (Dvacáté osmé vydání). Praha: Grada Publishing.
6. SVOBODOVÁ, J. (2018). *Inventarizace: praktický průvodce* (8. aktualizované vydání). Olomouc: ANAG.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Marie Vejsadová Dryjová, Ph.D.
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: 1. března 2023

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2024

doc. RNDr. Zuzana Dvořáková Lišková, Ph.D.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. března 2023

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 12. dubna 2024

.....

Helena Sichingerová

Především bych chtěla poděkovat vedoucí mé bakalářské práce Ing. Marii Vejsadové Dryjové, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady, připomínky, trpělivost a spolupráci. Také chci poděkovat rodině za podporu při studiu na Ekonomické fakultě Jihočeské Univerzity a účetní jednotce (divizi) za poskytnuté materiály, které jsem mohla ke zpracování praktické části této práce využít.

Obsah

1	Úvod.....	3
2	Zásoby.....	4
2.1	Členění zásob	4
2.2	Oceňování zásob	5
2.2.1	Oceňování zásob při pořízení	5
2.2.2	Oceňování zásob při úbytku	7
2.3	Skladová evidence zásob	8
2.4	Zásoby na konci účetního období	10
2.5	Inventarizace zásob	10
2.5.1	Druhy inventur	11
2.5.2	Inventarizační rozdíly	12
2.5.3	Inventura zásob na cestě	13
2.6	Finanční analýza související se zásobami.....	13
2.7	Analytická evidence zásob.....	15
3	Zásoby v účetnictví	16
3.1	Účtování zásob způsobem A.....	16
3.1.1	Účtování nakupovaných zásob	16
3.1.2	Účtování zásob vytvořených vlastní činností	19
3.1.3	Prodej výrobků.....	20
3.1.4	Účtování inventarizačních rozdílů	21
3.1.5	Účtování zásob na cestě a nevyfakturovaných dodávek.....	21
3.2	Účtování zásob způsobem B.....	22
3.3	Shrnutí účtování zásob způsobem A a B.....	23
4	Metodika	25
5	Charakteristika vybrané obchodní společnosti	28
6	Analýza zásob ve vybrané obchodní společnosti	29
6.1	Členění zásob v účetní jednotce (divizi).....	29
6.1.1	Základní materiál	29
6.1.2	Režijní materiál.....	30
6.1.3	Výrobky	31
6.1.4	Nedokončená výroba	31
6.2	Oceňování zásob v účetní jednotce (divizi).....	32
6.2.1	Rozpouštění cenových odchylek	33
6.2.2	Příklad na rozpouštění cenové odchylky	34
6.2.3	Ocenění zásob pomocí pevné ceny s odchylkou	35

6.2.4	Oceňování zásob metodou aritmetického průměru	36
6.2.5	Oceňování zásob metodou FIFO	37
6.2.6	Komparace oceňovacích technik	37
6.3	Skladová evidence zásob v účetní jednotce (divizi)	37
6.3.1	Skladní karty, příjemky, výdejky	39
6.3.2	Kmenový záznam	39
6.4	Inventarizace zásob v účetní jednotce (divizi).....	40
6.4.1	Inventarizace zásob na konci účetního období	43
6.4.2	Inventarizační rozdíly a jejich vypořádání.....	44
6.5	Finanční analýza související se zásobami v účetní jednotce (divizi)..	45
6.5.1	Obrat zásob	46
6.5.2	Doba obratu zásob	50
6.6	Účtování zásob v účetní jednotce (divizi).....	54
6.6.1	Účtování nakupovaných zásob	54
6.6.2	Zásoby vlastní činnosti a prodej	58
6.6.3	Zásoby na konci účetního období	62
6.6.4	Účtování způsobem B v účetní jednotce (divizi).....	63
7	Vyhodnocení analýzy, stanovení doporučení, diskuse	64
8	Závěr	68
I.	Summary	69
II.	Citovaná literatura	70
III.	Seznam použitých zkratk	
IV.	Seznam tabulek a grafů	
V.	Seznam příloh	

1 Úvod

Zásoby představují jednu z klíčových složek podnikatelské činnosti, která má významný dopad na hospodaření obchodních společností. Zásoby patří do aktiv podniku, respektive do oběžného majetku, kde ve většině výrobních podniků tvoří významnou část, a proto je nutné této položce věnovat pozornost. Cílem bakalářské práce je analyzovat účetní operace a specifické oblasti spojené se zásobami ve zvolené obchodní společnosti a navrhnout případná opatření.

Práce je rozdělena na dvě části, do teoretické a praktické. Teoretická část práce se zaměřuje na definici zásob, způsoby oceňování při pořizování i vyřazování, skladovou evidenci, popisuje celkový proces inventarizace zásob dle současných právních předpisů. Dále jsou popsány dva poměrové ukazatele finanční analýzy související se zásobami. Následně jsou zásoby vymezeny rovněž z účetního pohledu.

Praktická část práce zprvu charakterizuje vybranou obchodní společnost, která se skládá z pěti divizí a uceleně analyzuje účetní a ostatní specifické operace, které jsou se zásobami spojeny a probíhají ve vybrané divizi.

Literární rešerše

2 Zásoby

Zásoby znázorňují majetek podniku (přesněji řečeno oběžný majetek). Jednotlivé položky zásob se vykazují v aktivech účetní jednotky a vyskytují se v podniku pouze krátkodobě (tzn. do jednoho roku). To, jaký podíl zásob účetní jednotka v podniku má, závisí hlavně na jeho typu činnosti, kterým se účetní jednotka zabývá (Brychta et al., 2022). Pro zásoby je typická jejich jednorázová spotřeba (Novotný, 2023). Jak Vlčková et al. (2021) dodávají, hlavní důvod pro vytváření zásob v podnicích je řešení časového, místního a kapacitního nesouladu mezi výrobou a spotřebou v podniku. Podle Duška (2023) tvoří zásoby u komerčních a výrobních podniků největší počet účetních případů.

2.1 Členění zásob

Podle Vyhlášky č. 500/2002 Sb. se zásoby člení na:

- **Materiál** – jak uvádí Dvořáková (2021), materiál je majetkem, který je daný ke spotřebě uvnitř podniku.

Mezi položku materiál se řadí:

- základní materiál, který tvoří podstatnou část výrobku,
- pomocné látky,
- látky, které jsou potřeba pro zajištění chodu podniku (např. mazadla, palivo atd.),
- náhradní díly,
- obaly a obalové materiály,
- další movité věci a jejich soubory s dobou použitelnosti do jednoho roku – podle Kouta & Líbala (2015) se jedná např. o různé formy, které účetní jednotka spotřebuje do 1 roku. Tímto není dodržena jedna z podmínek pro to, aby se tento majetek mohl zařadit do dlouhodobého majetku.
- hmotné movité věci a jejich soubory s dobou použitelnosti delší než jeden rok, které se ale považují za zásoby (tzv. drobný hmotný majetek) a
- pokusná zvířata.

- **Nedokončenou výrobu** – jsou to produkty, které prošly jedním nebo několika výrobními stupni a nejsou již materiálem, ale ani hotovým výrobkem.
- **Polotovary** – „jedná se o produkty, které ještě neprošly všemi výrobními stupni a budou dokončeny nebo zkompletovány do hotových výrobků až v dalším výrobním procesu účetní jednotky.“
- **Výrobky** – patří sem statky či služby vyrobené/vytvořené účetní jednotkou, které jsou určeny k prodeji nebo ke spotřebě uvnitř podniku.
- **Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny** – jsou sem zahrnutá zvířata, mimo jiné i jatečná zvířata. Jedná se o mladá chovná zvířata (např. telata, selata atd.), zvířata ve výkrmu, ryby, slepice, kachny atd. (Vojta, 2009).
- **Zboží** – jsou to položky, které účetní jednotka pořizuje za účelem jejich dalšího prodeje.
- **Poskytnuté zálohy na zásoby** – jsou krátkodobé a dlouhodobé zálohy poskytnuté na jejich pořízení.

2.2 Oceňování zásob

Účetní jednotky jsou povinny oceňovat majetek nebo jeho části. Tato povinnost vyplývá z části čtvrté zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Při oceňování zásob se využívají pravidla, která jsou popsána v Českém účetním standardu č. 015 Zásoby v bodu 3. Rozvádí ustanovení § 25 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a § 49 vyhlášky č. 500/2002 Sb. (Louša, 2012).

Jak uvádí Štohl (2019), k oceňování zásob dochází ve chvíli jejich pořízení a spotřeby. V obou okamžicích je však oceňování zásob odlišné.

2.2.1 Oceňování zásob při pořízení

Dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví se zásoby oceňují třemi způsoby:

- pořizovací cenou,
- reprodukční pořizovací cenou,
- vlastními náklady.

Požizovací cena

Jak popisuje Březinová (2023), metoda ocenění pořizovací cenou se aplikuje v případě pořízení zásob (a dalšího majetku) nákupem od externích dodavatelů za úhradu peněžních prostředků.

Český účetní standard pro podnikatele č. 015 rozděluje pořizovací cenu zásob na cenu pořízení a na náklady, které s pořízením přímo souvisí.

Skálová & Suková (2022) cenu pořízení charakterizují jako hodnotu, za kterou byly zásoby doopravdy pořízeny. Mezi náklady související s pořízením se řadí především přepravné vyúčtované dodavatelem či vykonané účetní jednotkou, provize, clo a pojistné. Součástí pořizovací ceny zejména nejsou úroky z úvěrů a zápůjček poskytnutých na jejich pořízení, kurzové rozdíly, smluvní pokuty a úroky z prodlení a jiné pokuty se smluvních vztahů (Müllerová, 2022). Brychta et al. (2022) ještě doplňují, že mimo uvedené náklady sem mohou patřit i jiné režie, které s pořízením zásob souvisí. Jedná se například o poštovné, skladné v meziskladech atd.

Pozitivum ocenění pomocí pořizovací ceny je, že se jedná o částku, která se opírá o reálnou tržní transakci a je řádně podložena nějakým účetním dokladem (Dvořáková, 2021).

Reprodukční pořizovací cena

Jedná se o cenu, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje, a to s prominutím jeho opotřebení (Králová & Hejret, 2022). Touto cenou se oceňují zásoby pořízené bezplatně (tzn. darováním), nalezené zásoby (přebytky), odpad a zbytkové produkty vrácené z výroby či jiného provozu (Novotný, 2023). Je možné ji využít i v okamžiku, kdy účetní jednotka nemůže stanovit výši vlastních nákladů při vytvoření majetku vlastní činností (Březinová, 2023).

Ocenění vlastními náklady

Pomocí tohoto ocenění se oceňují zásoby, které jsou vytvořeny vlastní činností podniku (Skálová & Suková, 2022). Ocenění vlastními náklady vyjadřuje skutečnou nebo kalkulovanou výši nákladů. Patří sem přímé náklady a může se zde objevit také poměrná část variabilních a fixních nepřímých nákladů (Novotný, 2023).

Přímými náklady se rozumí náklady, které jsou vydané na výrobu nebo jinou činnost (např. materiál – jeho pořizovací cena, mzdy atd.). Nepřímé náklady jsou položky,

které se vztahují ke zhotovení výrobků nebo jiné činnosti (náklady režijní povahy). Jsou to tedy náklady, které se vážou k více druhům výrobků současně a zabezpečují tak činnost účetní jednotky. Nepřímé náklady zahrnuté do ocenění vlastních nákladů být mohou, ale nemusí, je to v kompetenci účetní jednotky (Brychta et al., 2022).

2.2.2 Oceňování zásob při úbytku

Úbytek zásob znamená vydání zásob ze skladu v důsledku např. spotřeby materiálu ve výrobě, prodeje zboží apod. Nejčastějším způsobem oceňování je oceňování cenou zjištěnou váženým aritmetickým průměrem nebo metodou FIFO (Brychta et al., 2022). Další způsob ocenění zásob při úbytku je pomocí metody pevné ceny s odchylkou (Novotný, 2023).

Vážený aritmetický průměr

Ocenění váženým aritmetickým průměrem znamená, že se cena při úbytku zásob určí jako vážený aritmetický průměr z pořizovacích cen zásob (Vlčková et al., 2021). Cena se může počítat například při každém výdeji zásob do spotřeby a je potřeba ji počítat nejméně jednou za měsíc (Brychta et al., 2022).

Podle Štohra (2019) se metoda tohoto ocenění rozděluje na dvě varianty:

1. Vážený průměr proměnlivý:

Jak uvádí Vlčková et al. (2021), počítá se při každém výdeji zásob do spotřeby. Vzorec na výpočet je uveden v kapitole 4 – Metodika této bakalářské práce.

2. Vážený průměr periodický:

Průměr se nepočítá při každé spotřebě, ale počítá se jako průměr za jedno určité období, nejdéle však jednou za měsíc.

Vypočítá se následovně:

$$\text{průměr periodický} = \frac{\text{mat.}^1 \text{ na skladě v Kč na zač.období} + \text{přírůstek za období v Kč}}{\text{množ. mat. na skladě na zač. období} + \text{přírůstky v množ. za období}} \quad (1)$$

---

¹ Všechny zkratky jsou uvedené v seznamu použitých zkratk.

Metoda FIFO

FIFO znamená v anglickém jazyce first in, first out – doslovný překlad je potom „první dovnitř, první ven“. „Úbytky se oceňují od nejstarší zásoby k zásobě novější podle toho, jak se materiál postupně ze skladu odebírá“ (Štohl, 2019, p. 16). Pro použití této metody musí mít účetní jednotky přesně zaevidované pořadí dodávek a jejich hodnoty (Skálová & Suková, 2022).

Příklady pro výpočet metody váženého aritmetického průměru a metody FIFO jsou uvedeny v příloze 1 a 2.

Metoda pevné ceny s odchylkou

V této metodě je pořizovací cena zásob rozčleněna na cenu pořízení nebo předběžně stanovenou budoucí cenu pořízení a odchylku od reálné ceny pořízení (Novotný, 2023).

Dle ČÚS 015 - Zásoby se tyto odchylky rozpouštějí způsobem, který si účetní jednotka stanoví ve vnitropodnikové směrnici.

Andrlík et al. (2022) uvádí, že pro každý druh zásob si účetní jednotka stanoví pevnou cenu, kterou využívá jak při pořízení, tak při vyskladnění zásob. Rozdíl mezi pevnou cenou a reálnou cenou pořízení se eviduje na samostatném analytickém účtu. Tento rozdíl je nezbytné odúčtovat při vyskladnění (úbytku) zásob.

Tato metoda bude ukázána na příkladu v praktické části bakalářské práce.

2.3 Skladová evidence zásob

Jak Brychta et al. (2022) uvádí, k vedení evidence zásob je přijatelné, aby měly účetní jednotky vytvořené vnitřní účetní směrnice, u kterých je třeba, aby obsahovaly pravidla a postupy týkající se:

- oceňování zásob (o jakou zásobu se jedná – jak se oceňuje při pořízení a úbytku),
- způsobu účtování zásob (tzn. způsob A nebo B),
- inventarizace zásob,
- norem přirozených úbytků zásob, kterou si stanoví účetní jednotka,
- postupů tvorby a čerpání opravných položek k zásobám (k jakým zásobám OP tvořit, v jaké výši atd.).

Zásoby se ve skladu evidují na **skladní karty**. Jedná se o doklad, který je vystavený ve skladu, obsahuje pohyby zásob v čase a slouží ve skladu dlouhodobě. Když dojde ke zvýšení zásob na skladě, je vystavena příjemka a na skladovou kartu se do jednoho řádku zapíše zvýšení hodnoty zásoby. Pokud dojde ke snížení zásoby, je vystavena výdejka a opačně než u příjemky, se napíše na nový řádek skladní karty úbytek zásoby. Účetní jednotka má tedy díky skladní kartě přehled o aktuální výši zásoby na skladě (Švarcová, 2018).

Příjemka je taktéž doklad, který je vystavený ve skladu podniku a vystavuje se tehdy, když dojde ke zvýšení zásoby na skladě. Na jednu příjemku lze přijmout větší množství druhů zásob (tzn. jedná se o multidruhový doklad) a slouží jednorázově na jedno přijetí. Vystavení příjemky → zápis na skladní kartě o zvýšení zásob (Švarcová, 2018).

A poslední doklad, který se ve skladu podniku využívá, je již výše zmíněná **výdejka**, která je určena k evidenci výdeje zásob ze skladu do výroby. Stejně jako u příjemky, jedná se o multidruhový doklad. Vystavení výdejky → zápis na skladní kartě o snížení zásob (Švarcová, 2018).

Dalšími doklady podle Švarcové (2018), se kterými evidence zásob souvisí, mohou být:

- Dodací list – je doklad, který slouží pro kontrolu dodavateli, jaké zboží posílá odběrateli.
- Faktura – jedná se o daňový doklad, který vystavuje dodavatel odběrateli.

Dle Svobodové (2018), evidence zásob souvisí s inventurou zásob. Konkrétně s příjemkami a výdejkami. Tyto doklady by měly obsahovat několik údajů, jedná se např.

- název účetní jednotky,
- pořadové číslo příjemky nebo výdejky,
- název zásob,
- měrná jednotka a cena za měrnou jednotku,
- přijaté nebo vydané množství,
- údaj, kdo příjemku/výdejku vystavil (s datumem a podpisovým záznamem). Dále kdo příjemku přijal a schválil (taktéž s datumem a podpisem),
- atd.

2.4 Zásoby na konci účetního období

Ke konci účetního období se mohou vyskytnout situace, kdy ÚJ má zásoby na cestě a nevyfakturované dodávky zásob.

Účty materiálu na cestě/zboží na cestě se vyskytují v aktivech podniku a slouží pro evidenci dodaného materiálu/zboží, který účetní jednotka ale ještě nepřevzala, tzn. obdržela pouze fakturu za tento materiál/zboží (Müllerová, 2022). Nevyfakturované dodávky vyjadřují stav, který je opakem zásob na cestě, to znamená, že účetní jednotka obdržela očekávanou dodávku zásob, ale ještě nedorazila přijatá faktura za tyto zásoby (Chalupa et al., 2018).

Účtování těchto stavů bude vysvětleno v kapitole 3 – Zásoby v účetnictví.

2.5 Inventarizace zásob

Povinnost účetní jednotky provádět inventarizaci majetku a jiných aktiv a pasiv je uložena v § 29 a § 30 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Důvod, proč je vykonání inventarizace v podnicích nutnost, je zajištění průkaznosti účetnictví (tzv. Zásada věrného a poctivého zobrazení účetnictví) (Hinke et al. 2016; Štohl 2018).

Svobodová (2018) uvádí, že inventarizace je činnost, při které je cílem účetní jednotky odhalit skutečný stav majetku a závazků a tento stav porovnat s údaji, které jsou zachycené v účetnictví. Pokud tento proces odhalí nějaké rozdíly, musí se s nimi ÚJ vypořádat. **Inventarizací** se rozumí celý soubor činností, který účetní jednotka musí vykonat, aby zjistila skutečný stav aktiv a pasiv podniku a tento stav porovнала s účetnictvím. Dále zahrnuje zaevidování údajů do inventurních soupisů, vyčíslení případných rozdílů a vypracování návrhu, jak s těmito rozdíly vynaložit. **Inventura** je pouze zjištění skutečného stavu položky k určitému dni, u které tato činnost probíhá.

Záznam o provedení inventarizace je účetní jednotka povinna uchovávat minimálně po dobu pěti let (Králová & Hejret, 2022).

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví stanovuje, že základními typy inventarizací jsou:

- inventarizace periodická,
- inventarizace průběžná

- inventarizace řádná,
- inventarizace mimořádná.

Inventarizace periodická se provádí v momentu sestavení účetní závěrky a může být buď řádná či mimořádná. **Inventarizaci průběžnou** mohou podniky sestavovat v době, kterou si sami zvolí, nejméně však jedenkrát za účetní období. Průběžná inventarizace může být provedena pouze u zásob a DHM. Dále tuto inventarizaci ÚJ mohou zahájit nejdříve čtyři měsíce před rozvahovým dnem a ukončit ji nejpozději dva měsíce po rozvahovém dni. **Řádná inventura** je spojena s řádnou účetní závěrkou, kterou ÚJ sestavují k poslednímu dni účetního období. **Mimořádná inventura** (účetní závěrka) se provádí v ostatních případech.

2.5.1 Druhy inventur

Dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví existují dva druhy inventur: fyzická a dokladová.

Pomocí těchto dvou druhů je vykonáváno zjišťování skutečných stavů majetku a závazků, které se pak zaevidují v inventurních soupisech (Králová & Hejret, 2022).

Skálová & Suková (2022) uvádí, že **inventurní soupis** je průkazný účetní záznam, který obsahuje několik náležitostí. Jedná se především o:

- způsob zjišťování skutečných stavů majetku,
- podpis osoby, která je odpovědná za zjištění skutečných stavů,
- podpis osoby, která je odpovědná za provedení inventarizace,
- okamžik zahájení a ukončení inventury.

Fyzická inventura

Provádí se u majetku, který má fyzickou podstatu. Skutečné stavy majetku se zjistí např. přepočítáním, převážením nebo přeměřením. Této inventuře podléhá např. materiál na skladě, zboží na skladě a v prodejnách, peníze v pokladně atd. (Štohl & Klička, 2020). Dušek (2018) doplňuje, že pomocí fyzické inventury jsou účetní jednotky schopny odhalit, zda má přebytek či nedostatek majetku. Slouží také k tomu odkrýt zastaralý, neprodejný či poškozený majetek.

Dokladová inventura

Používá se u položek, které fyzickou podstatu nemají. Jsou to např. pohledávky, závazky atd. Skutečné stavy majetku se ověří pomocí dokladů, se kterými inventurní položka souvisí (např. u pohledávek a závazků to mohou být faktury) (Štohl & Klička, 2020). Podle Novotného (2023) dokladové inventuře také podléhá zjišťování skutečného stavu nedokončené výroby a polotovarů, pokud nemají hmotnou povahu. Svobodová (2018) ještě dodává, že u nedokončené výroby hmotné povahy je provedena fyzická inventura a zjištěný status se eviduje do inventurních soupisů.

2.5.2 Inventarizační rozdíly

Vznikají tehdy, kdy skutečný stav neodpovídá stavu, který je zavedený v účetnictví. Může se jednat o manko či přebytek (Štohl, 2019). Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví uvádí, že s inventarizačními rozdíly jsou účetní jednotky povinny se vypořádat v účetním období, ve kterém se inventarizace u majetku a závazků provádí.

Manko

Manko vyjadřuje, že skutečný stav majetku je nižší než stav, který je evidovaný v účetnictví. Jedná se o úbytek zásob, u kterého nebylo zjištěno, z jakého důvodu tento pokles nastal (Štohl, 2019).

Rozlišuje se zaviněné a nezaviněné manko. Pokud bylo dokázáno, že za manko byl odpovědný zaměstnanec nebo jiná osoba (a manko způsobili úmyslně), lze ho nazývat zaviněným. Nezaviněným mankem se nazývají přirozené úbytky zásob (tzn. nikdo za takové manko nemá odpovědnost). Vznikají např. vysycháním, rozprášením atd. V této situaci musí účetní jednotka stanovit normu přirozených úbytků ve vnitropodnikové směrnici (Hinke et al., 2016).

Náhrada manka by měla být v takové výši, za kterou by to firma obvykle zpeněžila. Manka mohou vznikat v oblastech výroby, zásobování, skladování či v oblasti odbytu (Dušek, 2018).

Přebytek

Přebytek je opak manka – skutečný stav majetku je vyšší než stav, který je zaznamenán v účetnictví (Králová & Hejret, 2022). Dušek (2018) dále doplňuje, že jako přebytek se může charakterizovat i vyrovnání dvou odlišných mank. Tento stav se může

akceptovat jen u některých druhů zásob, u kterých to připadá v úvahu (např. se musí jednat o podobné balení).

2.5.3 Inventura zásob na cestě

Jedná se o účty 119 – Materiál na cestě a 139 – Zboží na cestě. Oba tyto účty ve směrné účtové osnově patří do 1. účtové třídy – Zásoby. Inventarizační komise, mají-li tyto účty nějaký zůstatek, musí u těchto dvou účtů ověřit:

- zda je prokázáno fakturami a potvrzením skladu, že zásilka nedorazila,
- na faktuře musí být patrné, že materiál či zboží bylo expedováno (tzn. datum a způsob odeslání).

U účtů 119 a 139 se provádí dokladová inventura (Svobodová, 2018).

2.6 Finanční analýza související se zásobami

Finanční analýza jako celek slouží k souhrnnému zhodnocení finanční situace podniku. Napomáhá účetní jednotce zjistit důležitá fakta o jejím podniku, jako je např. odhalit, zda je dostatečně ziskový, zda ÚJ splácí své závazky včas a mnoho dalšího. Slouží jako zpětná vazba o tom, kam podnik v jednotlivých oblastech došel, jaké plány se mu podařilo splnit, zda došlo k nějakým neplánovaným situacím apod. Výsledky finanční analýzy mohou přinést významné informace pro budoucnost firmy a neslouží pouze pro interní potřeby, ale i pro potřeby externích uživatelů (Knápková et al., 2017).

Dále Knápková et al. (2017) uvádí, že zdroje informací pro sestavení finanční analýzy zajišťují účetní výkazy podniku. Jedná se o rozvahu, výkaz zisku a ztráty (neboli výsledovku), přehled o peněžních tocích (také zvaný cash flow), přehled o změnách vlastního kapitálu a přílohu k účetní závěrce. Možné je také využít výroční zprávu podniku, informace od vedení podniku a auditorů, poptávku a další.

Podle Štohra (2020) mají ukazatele finanční analýzy různá využití, výsledky mohou sloužit např.:

- k porovnání hodnot ukazatelů za sledované období k obdobím předchozím,
- ke srovnání podniku s jinými podniky, popř. s hodnotami, které jsou již stanovené k danému oboru,
- k porovnání skutečně dosažených hodnot s plánovanými hodnotami.

Dle Nývltové & Mariniče (2010) je analýza poměrových ukazatelů základem finanční analýzy. Jedná se o:

- ukazatele rentability,
- ukazatele aktivity,
- ukazatele likvidity,
- ukazatele zadluženosti,
- ukazatele kapitálového trhu.

Konkrétně se práce zabývá ukazateli aktivity, protože ty souvisí s majetkem podniku.

Ukazatele aktivity vyjadřují, jak podnik efektivně nakládá se svými aktivy. Má-li firma větší množství aktiv, než je třeba, vznikají ji zbytečně vysoké náklady a tím přichází i o zisk. Naopak, má-li firma nedostatek aktiv, přichází o výnosy a vhodné příležitosti (Štohl, 2020). Slouží také k hledání odpovědi na otázku, jaký vliv má hospodaření s aktivy na výnosnost a likviditu podniku (Růčková, 2021). Tyto ukazatele lze formulovat ve formě obratu jednotlivých položek aktiv (popř. pasiv) nebo v podobě doby obratu aktiv (pasiv) (Knápková et al., 2017). Jelikož se práce zabývá zásobami, za položku aktiv se dosadí položka zásob.

Obrat aktiv (zásob) vyjadřuje počet obrátek, tzn. kolikrát se hodnota aktiv (zásob) za sledované období promítne do ročních tržeb (Štohl, 2020). Platí, že čím vyšší hodnota ukazatele, tím lepší pro podnik. Hodnotu ovlivňuje, v jakém prostředí podnik hospodaří. Nízká hodnota znamená, že podnik má neúměrnou výši majetku a neefektivně s ním nakládá (Knápková et al., 2017).

Doba obratu zásob se projevuje ve dnech a vyjadřuje, jak dlouho trvá jeden obrat, tzn. jak dlouho stráví zásoby v podniku, než dojde k jejich spotřebě (Knápková et al., 2017; Štohl, 2020). Pro podnik je lepší, když hodnota ukazatele bude v jednotlivých obdobích minimální (Brychta et al., 2022). Posouzení ukazatele závisí na vývoji ukazatele v čase a porovnání s odvětvím (Knápková et al., 2017).

Vzorce finanční analýzy, které jsou spojeny se zásobami (obrat zásob a doba obratu zásob), jsou uvedeny v kapitole 4 Metodika.

2.7 Analytická evidence zásob

Nejprve se musí vysvětlit pojem „syntetický účet“. Tyto účty jsou obsaženy ve směrné účtové osnově a značí se trojčiferným číslem, kde první číslice značí účtovou třídu, druhá číslice vyznačuje účtovou skupinu a třetí číslice vyjadřuje pořadí účtu ve směrné účtové osnově (Andrlík et al., 2022).

Analytická evidence se vede pro individuální syntetické účty. Jedná se o detailnější členění konkrétního syntetického účtu, kam se evidují podrobnější informace a rozvíjejí jeho obsah. Součet stavů analytických účtů, které jsou vytvořeny pro syntetický účet, musí být rovny tomuto konkrétnímu syntetickému účtu (Dvořáková, 2021).

Andrlík et al. (2022) dále uvádí, že to, jak si ÚJ analytický účet zvolí, je v její kompetenci, avšak musí dodržovat pravidla, která jsou obsažena v ČÚS 001 nebo v ostatních ČÚS, které se zabývají účtováním majetku a závazků. Důvodů, proč ÚJ vytváří analytickou evidenci, je mnoho. Jedná se např. o rozlišení měny (Kč vs Euro), jednotlivých druhů majetků, rozlišení více druhů bankovních účtů atd. Analytický účet by měl obsahovat minimálně čtyři čísla (např. 211.1 – Pokladna v Kč). Syntetické i analytické účty je povoleno vytvářet i v průběhu účetního období, ÚJ tyto nově vytvořené účty pouze doplní do jejího aktuálního účtového rozvrhu, který v tomto období využívá.

Vzhledem k zásobám si ÚJ může tvořit analytické účty např. 112.1 – Materiál na skladě (a druh konkrétního materiálu), 112.2 – Materiál na skladě určený k prodeji, 112.3 – Materiál na skladě – oceňovací rozdíly atd. (Hruška, 2019).

3 Zásoby v účetnictví

ČÚS 015 – Zásoby stanovuje, že položky zásob lze účtovat pomocí způsobu A či způsobu B. ÚJ může účtovat zásoby oběma způsoby, při účtování podle míst uskladnění (nebo odpovědných osob) může být použit však pouze jeden ze způsobů.

3.1 Účtování zásob způsobem A

První účtová třída zásoby obsahuje pět účtových skupin (11 – Materiál; 12 – Zásoby vlastní činnosti; 13 – Zboží; 15 – Poskytnuté zálohy na zásoby a 19 – Opravné položky k zásobám). V těchto účtových skupinách lze nalézt několik syntetických účtů, které slouží k jejich účtování. Tyto účty si v účtových skupinách ÚJ určí tak, aby byla schopna sestavit rozvahu v příslušném členění předepsaném vyhláškou (ČÚS č. 015 - Zásoby).

Z těchto syntetických účtů se pak zásoby evidují na účty v 5. účtové třídě – Náklady, a to v okamžiku jejich skutečné spotřeby (Vlčková et al., 2021). Jedná se o základní rozdíl mezi účtováním zásob účtováním způsobem A a způsobem B.

Účtování zásob způsobem A je založeno na tom, že se veškeré nakoupené zásoby, resp. zásoby vlastní činnosti účtují na vrub příslušného účtu účtové skupiny 11 – Materiál, 12 – Zásoby vlastní činnosti a 13 – Zboží. Souvztažný zápis je pak u 11. a 13. účtové skupiny ve prospěch 2. nebo 3. účtové třídy a u 12. účtové skupiny je souvztažný zápis ve prospěch 58. účtové skupiny – Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace (ČÚS č. 015 - Zásoby).

3.1.1 Účtování nakupovaných zásob

Podle Štohra (2019) s účtováním zásob způsobem A se nejčastěji při pořízení vyskytují tyto účetní případy:

- dodavatelské faktury za nákup zásob,
- poskytnuté zálohy na nákup zásob,
- náklady související s pořízením zásob,
- přijetí zásob na sklad (tzn. vystavení příjemky),
- úhrady faktur dodavatelů,
- úbytek zásob do spotřeby (tzn. vystavení výdejky).

U nakupovaných zásob, které jsou oceněny pořizovací cenou, se využívají účty 11. účtové skupiny – Materiál a 13. účtové skupiny – Zboží. Jejich spotřeba se účtuje do nákladových účtů 5. účtové třídy, konkrétně do účtové skupiny 50 – Spotřebované nákupy. Dále se mohou využívat účty 58. účtové skupiny – Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace, které se využívají při aktivaci zásob (Novotný, 2023).

V tabulce 1 je uveden příklad účtování materiálu, který je pořízený od externích dodavatelů.

Tabulka 1: Účtování pořízení materiálu od dodavatele, způsob A

Č.	Doklad	Účetní případ	Částka v Kč	Účtování	
				MD	D
1.	FAP	Nákup materiálu od dodavatele – cena bez DPH	100	111	
		- DPH 21 %	21	343	
		- Cena s DPH	121		321
2.	FAP	Náklady spojené s nákupem (přeprava)	5	111	321
3.	PŘI	Přeřazení nakoupeného mat. na sklad	105	112	111
4.	VPD	Úhrada FAP z úč. případu 1	126	321	211
5.	VÝD	Spotřeba materiálu	40	501	112

Zdroj: ČÚS č. 015 – Zásoby, vlastní zpracování

Z tabulky 1 je zřejmé, že se využívají tzv. kalkulační účty, které slouží k určení celé pořizovací ceny zásob (jedná se o účet 111 – Pořízení materiálu, v případě zboží je to účet 131 – Pořízení zboží). V účetní závěrce by se tento účet neměl vyskytovat, protože by měl mít k tomuto okamžiku nulový zůstatek (Müllerová, 2022).

Z tohoto účtu jsou zásoby převedeny na účet, který je určený pro evidenci zásob na skladě (účet 112 – Materiál na skladě, 132 – Zboží na skladě a v prodejnách) (Dvořáková, 2021).

Někdy se může stát, že si podnik zajistí přepravu materiálu sám, tzn. využívají se vlastní zaměstnanci a vlastní dopravní prostředky. K tomu se využívá účet 586 - Aktivace vnitropodnikových služeb, jehož výše se také zahrnuje do pořizovací ceny materiálu (Štohl, 2019). To znamená, že kdyby byla přeprava materiálu zajištěna vnitropodnikovými službami, účetní případ 2 „Náklady spojené s nákupem (přeprava)“ by se účtoval stejně na MD 111, ale na D by byl účet 586 – Aktivace vnitropodnikových služeb.

Nákup zásob ze zahraničí

Podniky nemusí nakupovat zásoby pouze v tuzemsku, mohou se rozhodnout, že je nakoupí i ze zahraničí. V tomto případě se musí rozlišovat, zda účetní jednotka nakoupí zásoby v členském státě EU nebo ze zemí mimo EU. Je ale nutné přepočítat částku z cizí měny na měnu českou (Vlčková, 2020).

K přepočtu se využívá:

- **Denní kurz** – každý den vyhlašuje ČNB denní kurz až ve 14:30 hodin odpoledne, a tak ho musí účetní jednotky každý den přepočítat, což umožňuje účetním jednotkám využití kurzu vyhlášeného předešlý den, aby předešly problémům (Kout & Líbal, 2015).
- **Pevný kurz** – zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ho definuje jako kurz, který si každá účetní jednotka stanoví ve vnitropodnikové směrnici. Nastaví si ho podle kurzu ČNB, který je vydán k prvnímu dni období, pro které je pevný kurz používán. Doba pro využívání pevného kurzu nesmí přesáhnout účetní období.

Pořízení zásob ze státu Evropské unie

Faktura od zahraničního dodavatele ze země EU se účtuje podobně, jako faktura od českého dodavatele (Štohl, 2019).

Pokud český odběratel sdělí zahraničnímu dodavateli své daňové identifikační číslo (DIČ), dodavatel fakturu nebude zdaňovat, česká firma si DPH vypočte sama a odvede ji finančnímu úřadu. Pokud má český odběratel daňový doklad od zahraničního dodavatele, má nárok na odpočet daně. „*V případě, že má česká ÚJ plný nárok na odpočet daně, bude daň na vstupu i na výstupu stejná a odvod finančnímu úřadu bude nulový. Jedná se o tzv. samovyměření a účetní jednotka pro zúčtování DPH použije účet 349 – Spojovací účet k DPH.*“ (Vlčková et al., 2021, p. 212).

V tabulce 2 je uvedený příklad účtování od zahraničního dodavatele z členského státu Evropské unie.

Tabulka 2: Účtování pořízení materiálu od zahraničního dodavatele z EU, způsob A

Č.	Doklad	Účetní případ	Částka v Kč	Účtování	
				MD	D
1.	FAP	Nákup materiálu od zahraničního dodavatele – částka 200; 24,00 Kč/EUR	4800	111	321
2.	VÚD	Výpočet povinnosti přiznat daň (4800*21 %)	1008	349	343
3.	VÚD	Příjem materiálu na sklad	4800	112	111
4.	VÚD	Nárok na odpočet daně	1008	343	349
5.	VBÚ	Úhrada faktury z účetního případu 1	4800	321	221

Zdroj: Hruška (2023); Štohl (2019), vlastní zpracování

Pořízení zásob ze státu mimo Evropskou unii

U pořízení zásob ze státu mimo EU platí česká firma clo, které vyměří celní orgán pomocí celního sazebníku. Vyměří se v okamžiku dodání zásob na území ČR. Clo se počítá z fakturované částky od zahraničního dodavatele, která je přepočtena na měnu českou. DPH se vypočítá obdobně, jako při pořízení zásob z členského státu EU, avšak s tím rozdílem, že základ pro výpočet DPH obsahuje fakturovanou částku + clo (clo je součástí pořizovací ceny zásob) (Vlčková et al., 2021).

Clo se účtuje ve prospěch (strana D) účtu 379 – Jiné závazky, protože se jedná o závazek ÚJ vůči celnímu úřadu. Souvztažný účet je 111 – Pořízení materiálu (strana MD) (Štohl, 2019).

Divize, která poskytla data ke zpracování této bakalářské práce, nenakupuje zásoby ze států mimo EU, proto zde není uvedený příklad pro účtování.

3.1.2 Účtování zásob vytvořených vlastní činností

Do zásob vlastní činnosti jsou zahrnuty 4 položky zásob: nedokončená výroba (účet 121), polotovary (účet 122), výrobky (účet 123) a mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny (účet 124) (Brychta et al., 2022). Jejich definice je uvedena v kapitole 2.1 Členění zásob.

V průběhu účetního období se zásoby vytvořené vlastní činností účtují ve 12. účtové skupině – Zásoby vlastní činnosti a zároveň se využívají i účty 58. účtové skupiny – Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace (Vlčková, 2020).

V tabulce 3 je zobrazen souhrn účtování přírůstků a úbytků zásob vlastní činnosti.

Tabulka 3: Souhrn účtování přírůstků a úbytků zásob vlastní činnosti

Č.	Účetní případ	Účtování	
		MD	D
1.	Přírůstek nedokončené výroby	121	581
2.	Úbytek nedokončené výroby	581	121
3.	Přírůstek polotovarů	122	582
4.	Úbytek polotovarů	582	122
5.	Přírůstek výrobků	123	583
6.	Úbytek výrobků	583	123

Zdroj: ČÚS č. 015 – Zásoby, vlastní zpracování

Z tabulky 3 je patrné, že úbytky se účtují opačně než přírůstky.

3.1.3 Prodej výrobků

Při prodeji výrobků vznikají dva účetní případy – úbytek výrobků ze skladu účetní jednotky (doklad – výdejka ze skladu) a vystavení faktury odběrateli, který tyto výrobky kupuje (vznik pohledávky)² (Vlčková, 2020).

V tabulce 4 je uveden příklad pro účtování prodeje výrobků.

Tabulka 4: Účtování prodeje výrobků

Č.	Doklad	Účetní případ	Částka v Kč	Účtování	
				MD	D
1.	FAV	Prodej výrobků odběrateli – cena bez DPH	200		601
		- DPH 21 %	42		343
		- Cena s DPH	242	311	
V případě úhrady výrobků v hotovosti					
2.	PPD	Prodej výrobků odběrateli – úhrada v hotovosti – cena bez DPH	200		601
		- DPH 21 %	42		343
		- Cena s DPH	242	211	
3.	VÝD	Výdej prodaných výrobků ze skladu	200	583	123

Zdroj: Brychta et al. (2022); Novotný (2023), vlastní zpracování

² Pohledávka nemusí vzniknout v případě, kdy odběratel uhradí výrobky ihned za hotové peníze (Vlčková, 2020).

3.1.4 Účtování inventarizačních rozdílů

Pojmy inventarizace a inventarizační rozdílů byly vysvětleny v samostatné kapitole 2.5 Inventarizace zásob.

Při účtování inventarizačních rozdílů obecně platí, že manka do normy přirozených úbytků se účtují přímo do spotřeby/prodeje zásob (tzn. účty např. 501 – Spotřeba materiálu nebo 504 – Prodané zboží). Manka nad normu přirozených úbytků se účtují na účet 549 – Manka a škody z provozní činnosti. Přebytky se účtují do provozních výnosů, konkrétně na účet 648 – Ostatní provozní výnosy (Hinke & Bárková, 2017).

U zásob vlastní činnosti se manka (do normy) i přebytky účtují opět na účty 58. účtové skupiny, podle druhu zásoby. Manko nad normu se účtuje, na již zmíněný účet, 549 – Manka a škody z provozní činnosti. Souvztažným účtem pro účtování inventarizačních rozdílů je příslušný majetkový účet zásob (Novotný, 2023).

V tabulce 5 je prezentováno účtování inventarizačních rozdílů.

Tabulka 5: Účtování inventarizačních rozdílů

Č.	Doklad	Účetní případ	Částka v Kč	Účtování	
				MD	D
Materiál					
1.	VÝD	Manko do normy u materiálu	250	501	112
2.	VÝD	Manko nad normu u materiálu	300	549	112
3.	PŘI	Přebytek materiálu	100	112	648
Zboží					
4.	VÝD	Manko do normy u zboží	50	504	132
5.	VÝD	Manko nad normu u zboží	75	549	132
6.	PŘI	Přebytek zboží	120	132	648
Zásoby vlastní činnost - např. výrobky					
7.	VÝD	Manko do normy u výrobků	230	583	123
8.	VÝD	Manko nad normu u výrobků	350	549	123
9.	PŘI	Přebytek výrobků	80	123	648

Zdroj: Brychta et al. (2022); Andrlík et al. (2022), vlastní zpracování

3.1.5 Účtování zásob na cestě a nevyfakturovaných dodávek

Definice zásob na cestě a nevyfakturovaných dodávek byla uvedena v samostatné kapitole 2.4 Zásoby na konci účetního období.

Zásoby na cestě se účtují na účet 119 – Materiál na cestě nebo 139 – Zboží na cestě. Přijatá faktura se zaúčtuje obdobným způsobem. Jediná změna v účtování je ta, že

se musí upravit účet 111 – Pořízení materiálu, který je účtován souvztažně s účtem 321 – Závazky z obchodních styků – dodavatelé. Výše účtu 111 se převede na účet 119. Nevyfakturované dodávky zásob jsou evidovány na účtu 389 – Dohadné účty pasivní. Zásoby jsou účtované v tzv. dohadné výši, protože účetní jednotka v tuto chvíli neví přesnou cenu, za kterou jsou zásoby pořízeny. V okamžiku, kdy účetní jednotka fakturu obdrží, je už předem zaúčtovaná dohadná výše zúčtovaná tím, že se zaúčtuje přijatá faktura a tímto je účetní případ dokončen (Chalupa et al., 2018).

Tabulka 6 zobrazuje účtování materiálu na cestě.

Tabulka 6: Účtování materiálu na cestě

Č.	Doklad	Účetní případ	Částka v Kč	Účtování	
				MD	D
Rok 2020					
1.	FAP	Faktura přijatá za materiál (fyzicky nedorazil)	500	111	321
2.	VÚD	Zúčtování účtu 111 převodem na účet 119	500	119	111
Rok 2021					
3.	PŘI	Převzetí materiálu na cestě na sklad	500	112	119

Zdroj: Müllerová (2022), vlastní zpracování

V tabulce 7 je zobrazeno účtování nevyfakturovaných dodávek zásob.

Tabulka 7: Účtování nevyfakturované dodávky materiálu

Č.	Doklad	Účetní případ	Částka v Kč	Účtování	
				MD	D
Rok 2020					
1.	PŘI	Převzetí materiálu na sklad	300	112	111
2.	VÚD	Odhad nevyfakturované dodávky materiálu	300	111	389
Rok 2021					
3.	FAP	Faktura přijatá za materiál	350	389	321
4.	VÚD	Zúčtování rozdílu z případu 2. a 3.	50	112	389

Zdroj: Andrlík et al. (2022), vlastní zpracování

3.2 Účtování zásob způsobem B

Účtování způsobem B je založeno na tom, že se veškeré nakoupené zásoby i zásoby vlastní činnosti účtují přímo do spotřeby, tzn. využívají se účty 5. účtové třídy – Náklady, bez ohledu na to, zda došlo k jejich skutečné spotřebě. Tento způsob účtování je žádoucí pouze u těch účetních jednotek, které mají dobře fungující systém skladového hospodářství. V průběhu účetního období nejsou využívány účty 1. účtové třídy – Zásoby,

využívají se až při uzavírání účetních knih na konci účetního období, kdy se na ně převede počáteční a konečný stav zásob (Novotný, 2023).

V tabulce 8 je uveden souhrn účtování zásob způsobem B.

Tabulka 8: Souhrn účtování zásob způsobem B

Účetní případ	Účtování	
	MD	D
Souhrn účtování nakupovaných zásob		
Nakupované zásoby	501 (504)	321 (221;211)
Zásoby vytvořené vlastní činností	501 (504)	585
Převod počátečních zůstatků	501 (504)	112 (132)
Převod konečných zůstatků	112 (132)	501 (504)
Souhrn účtování zásob vytvořených vlastní činností		
Počáteční zůstatky zásob	58x ³	12x
Stav zásob podle inventarizace	12x	58x

Zdroj: ČÚS č. 015 – Zásoby, vlastní zpracování

3.3 Shrnutí účtování zásob způsobem A a B

Jak již bylo na začátku této kapitoly řečeno, ÚJ mohou účtovat zásoby oběma způsoby, avšak po výběru musí používat pouze jeden ze způsobů.

Převážná část ÚJ účtuje zásoby způsobem A. Je to zejména proto, že při účtování způsobem B nemá ÚJ přehled během účetního období o tom, jakého výsledku hospodaření dosahuje, hlavně tehdy, když spotřeba zásob tvoří podstatnou položku nákladů (Andrlík et al., 2022).

Způsob A by měly využívat podniky, ve kterých dochází k velkému pohybu zásob na skladě. Naopak způsob B by měly používat takové podniky, které nakupují zásoby v malém množství, např. pouze pro svou vnitřní spotřebu (Sedláček et al., 2012).

V následujícím výčtu od Juránové & Juhászové (2017) jsou přehledně popsány některé výhody a nevýhody účtování zásob způsobem A a způsobem B.

---

³ X v účtu znamená, že se za toto písmeno dosadí jakékoliv číslo účtu, jak podle směrné účtové osnovy, tak podle účetního případu (např. počáteční zůstatky výrobků – MD 583, D 123).

Účtování způsobem A

Výhody:

- ÚJ má průběžné informace o skutečném stavu zásob za celé účetní období, tzn. zajišťuje maximální evidenci zásob,
- ÚJ má průběžné informace o dosahovaném účetním výsledku hospodaření,

Nevýhody:

- způsob A je náročnější na evidenci (ÚJ musí správně určit číslo skladové položky a zajistit přesnou evidenci cen dodaných zásob v okamžiku jejich dodání).

Účtování způsobem B

Výhody:

- způsob B je méně náročný na evidenci (oproti způsobu A),

Nevýhody:

- ÚJ nemá informace o skutečném stavu zásob za účetní období,
- ÚJ nemá informace o tom, jakého účetního výsledku hospodaření dosahuje v průběhu účetního období.

Praktická část

4 Metodika

Cílem této bakalářské práce je analyzovat účetní operace a specifické oblasti spojené se zásobami ve zvolené obchodní společnosti a navrhnout případná opatření.

K teoretické části práce byla využita odborná literatura a aktuální právní předpisy, kterými jsou zákon č. 563/1991 Sb., vyhláška č. 500/2002 Sb. a ČÚS. Předmětem teoretické práce je charakteristika zásob v ÚJ, způsoby oceňování při pořizování i vyřazování, skladová evidence, finanční analýza spojená se zásobami a také je zde popsán celkový proces inventarizace zásob dle současných právních předpisů. Následně jsou zásoby vymezeny rovněž z účetního pohledu.

Praktická část práce zprvu charakterizuje vybranou obchodní společnost, která se rozděluje do pěti divizí. Praktická část se zaměřuje na jednu z nich. Na základě dohody s ředitelkou společnosti bude ÚJ vystupovat anonymně, a to pod názvem XY, a. s.

V první kapitole je analyzováno rozčlenění zásob ve vybrané divizi, a to podle vyhlášky č. 500/2002 Sb.

V následující kapitole je detailně popsáno uplatněné oceňování zásob v hodnocené divizi, a to pomocí pevné ceny s odchylkou. Je zobrazen i příklad ze skladní karty divize, jak toto ocenění zásob vypadá a jak se následná odchylka rozpouští do nákladů. Následně je proveden propočet ocenění zásob pomocí jiných metod, kterými jsou vážený aritmetický průměr proměnlivý a FIFO.

Další kapitola je věnována skladové evidenci zásob v divizi, kde jsou analyzovány příjemky, výdejky, skladní karty a sklady divize. Jelikož společnost jako celek využívá program SAP, je zde zaměřena pozornost i na tzv. kmenový záznam. Divize nevyužívá pouze své vlastní sklady, ale i tzv. konsignační sklad.

Dále je popsán celý proces inventarizace a proces inventarizace zásob na konci účetního období. Na konci této kapitoly je uvedeno účtování případných inventarizačních rozdílů.

Samostatná kapitola je též věnována oblasti financí podniku, konkrétně poměrovým ukazatelům obratu zásob a doby obratu zásob. Je prováděna analýza těchto ukazatelů

za celý podnik XY, a. s. a za konkrétní divizi. Dále je provedena komparace společnosti XY, a. s. s vybraným konkurenčním podnikem a komparace divize s průměrem v odvětví.

V neposlední řadě je pozornost zaměřována na účtování zásob v divizi, a to při pořízení (jak z tuzemska, tak ze zahraničí), výrobou vlastní činností a prodeji. Je zde též zmínka o zásobách na cestě a nevyfakturovaných dodávkách.

Vyhodnocení výsledků je v samostatné kapitole 7.

Použité metody v práci:

- Řízený rozhovor – proveden s centrálním expertem na oceňování zásob, s ekonomem divize pro zjištění informací ohledně periodické inventarizace. Dále se členem prováděcí inventarizační komise k odhalení případných inventarizačních rozdílů, s materiálovou účetní ohledně inventarizace zásob na cestě a účtování zásob a se zásobovačem divize pro zajištění materiálů ohledně skladové evidence zásob.
- Pozorování – použito ke zjištění výsledků k finanční analýze související se zásobami.
- Popis – popis činností týkající se zásob v analyzované divizi.
- Komparace – vykonána na základě finanční analýzy společnosti XY, a. s. s konkurenčním podnikem a porovnání divize s průměrem v odvětví.
- Analýza – realizována k odhalení všech skutečností v praktické části práce.
- Syntéza – shrnutí zjištěných výsledků v oblasti zásob do samostatné kapitoly 7 Vyhodnocení výsledků, stanovení doporučení, diskuse.

Databáze: interní a veřejně přístupné materiály obchodní společnosti. Dílčí výsledky byly uváděny v tabulkách a graficky vyjádřeny.

Využití vzorce

Oceňování zásob při výdeji do spotřeby – metoda pevné ceny s odchylkou dle Andrlíka et al. (2022):

$$\% \text{ odchylek} = \frac{\text{odchylky na začátku úč.období} + \text{přírůstek odchylek za období}}{\text{zásoby v pevné ceně na začátku úč.období} + \text{přírůstky zásob v pevné ceně za období}} \quad (2)$$

Vážený aritmetický průměr proměnlivý dle Vlčkové et al. (2021):

$$\text{průměr proměnlivý} = \frac{\text{materiál na skladě v Kč} + \text{poslední přírůstek v Kč}}{\text{materiál na skladě v množ.} + \text{poslední přírůstek v množ.}} \quad (3)$$

Finanční analýza – obrat zásob a doba obratu zásob:

Vzorec pro obrat zásob dle Růčkové (2021):

$$\text{obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}} \quad (4)$$

Vzorec pro dobu obratu zásob dle Vochozky (2020):

$$\text{doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby}}{\text{tržby}/360} \quad (5)$$

5 Charakteristika vybrané obchodní společnosti

Analyzovaná účetní jednotka, která poskytla materiály ke zpracování této bakalářské práce, si přeje být kvůli citlivosti interních údajů anonymizována. Podnik bude uváděn pod názvem XY, a. s.

Společnost má více než stoletou tradici na českém trhu a v současné době je akciovou společností. Účetní jednotka sídlí v Jihočeském kraji, její základní kapitál je tvořen ve výši 111 100 000,- Kč a jako organizační strukturu využívá divizionální. Firma se skládá z pěti divizí, přičemž tato bakalářská práce je zaměřená pouze na jednu z nich (dále jen „divize“). Každá divize vede své účetnictví. Společnost XY, a. s. vykazuje průměrný počet zaměstnanců 800, je plátcem DPH a podniká na základě právního předpisu zákona č. 90/2012 Sb. o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů.

Organizační struktura se skládá z valné hromady, předsedy správní rady, finanční ředitelky, technického ředitele a obchodního ředitele a dále z pěti divizí podniku.

Předmětem podnikání této společnosti je strojírenská výroba a výroba součástek a různých částí, které se využívají převážně v automobilovém průmyslu. Dále se zaměřuje na opravy silničních vozidel, výrobu tepelné energie a další činnosti.

Ke zpracování informací jsou využity jak interní materiály, tak i materiály a výkazy veřejně dostupné.

6 Analýza zásob ve vybrané obchodní společnosti

Společnost XY, a. s. je výrobním podnikem, to znamená, že k plnění svého předmětu podnikání využívá několik druhů zásob. K účtování zásob využívá způsob účtování A, ke své evidenci účetnictví používá program SAP (moduly FI – finanční účetnictví, CO – controlling, IM – investiční majetek, SD – odbyt – prodej a MM – zásobování) a k evidenci výroby program ORACLE. Informace o zásobách se nachází v rozvaze podniku (divize), konkrétně v jejím oběžném majetku.

6.1 Členění zásob v účetní jednotce (divizi)

V divizi společnosti XY, a. s. se vyskytují tři druhy zásob, jedná se o materiál, nedokončenou výrobu a výrobky. Polotovary, mladá zvířata a zboží se v této divizi nevyskytují. V jiných divizích se ale polotovary a zboží nachází.

V první kapitole teoretické části této bakalářské práce bylo popsáno, že materiál se člení na další jeho podskupiny. Divize některé tyto podskupiny eviduje, jedná se o: **základní (přímý) materiál** a **režijní (nepřímý) materiál**, kam patří pomocné látky a pomocný materiál, náhradní díly, obaly a obalový materiál, ostatní režijní materiál a ochranné pomůcky a drobný hmotný majetek.

6.1.1 Základní materiál

Mezi základní (přímý) materiál se řadí 4 druhy slitiny:

- slitina 46000 (DIN 226),
- slitina 47100 (DIN 231),
- slitina 43400 (DIN 239D),
- slitina 45400 (DIN LM22).

Z těchto druhů materiálů divize vyrábí různé části, součástky a odlitky, které slouží pro automobilový průmysl. Tyto výrobky mají přesně dané rozměry, které se musí dodržet. Jejich maximální rozměr je až do 1 200 cm² plochy, maximální hmotnost do 10 kg a minimální hmotnost od 0,01 kg. Stroje, kterými jsou výrobky produkovány, jsou vybaveny aplikací MASA – jedná se o systém sledování výroby, který zaznamenává údaje a zpracovává naměřené hodnoty.

6.1.2 Režijní materiál

Pomocné látky a pomocný materiál

Jako pomocné látky/materiál divize eviduje různá mazadla, oleje a čisticí prostředky, které slouží pro údržbu strojů a dalších výrobních kapacit. Dále sem patří drobné materiály, které se využívají při výrobě. Jedná se o drát sekaný (a to hliníkový, ocelový a zinkový), sůl rafinační, inhibitor koroze, mazadla, olej na písty, brusné kotouče, odmašťovací prostředky, brusný pás, suchý led a další.

Náhradní díly a obaly a obalový materiál

Náhradní díly jsou jakékoliv části celku, které lze vyměnit např. při poruše. Patří sem různé baterie, kolečka do brusky, ložiska, matice, šrouby, podložky, podpěry brusných pásů, tavicí kelímky, hadice, kartáče, písty, pouzdra, těsnění, zářivky, žárovky, zásuvky a ventily.

Jako obaly a obalový materiál divize používá proklady do beden o rozměru 260x335 mm, které se umísťují mezi jednotlivé vrstvy výrobků či materiálů a tím zabráňují poškození. Dále sem patří palety kovové GITTERBOX a palety kovové velké, které slouží ke skladování zásob na dílnách či ve skladech divize.

Ostatní režijní materiál a ochranné pomůcky

Ostatní režijní materiál lze chápat jako pomůcky denní potřeby pro zaměstnance, kancelářské potřeby a další materiál využívaný při výrobě. Eviduje se sem např. krém na ruce, mýdlo, toaletní papír, ručníky, lepicí pásky, tonery do tiskáren a další druhy šroubů, spon, brusné vějíře a podobně.

Ochranné pomůcky se využívají hlavně při výrobě, ale musí jimi býti vybaveni i zaměstnanci THP, z důvodu bezpečnosti pohybu na pracovišti. Patří sem ochranné rukavice, obuv, která je opatřena ocelovými špičkami, které mají redukovat případné úrazy na pracovišti. Dále montérky, trička a pracovní bundy.

Drobný hmotný majetek

Jedná se o majetek, který divize využívá po dobu delší než jeden rok, ale je zařazen mezi zásoby.

Patří sem nářadí a měřidla, speciální nástroje a přípravky, drahé kovy a předměty z drahých kovů. Mezi nářadí a měřidla patří např. kleště, řezné kotouče, palice, kladiva, šroubováky apod.

Všechny druhy materiálu (jak přímý, tak nepřímý materiál) se často přeceňují, a to z důvodu změny ceny na trhu.

6.1.3 Výrobky

Mezi výrobky patří především:

- těleso pumpy,
- těleso čerpadla,
- těleso napínáku,
- kryt,
- víko,
- cover DZ,
- skříň spojky,
- nalévací hrdlo,
- difuzor,
- dmychadlová skříň,
- držák kola,
- mezichladič,
- upevňovací příruba,
- PTU housing.

Jedná se pouze o zlomek sortimentu, který divize vyrábí.

Divize také nabízí speciální služby. Dle dohody se zákazníkem může divize zajistit výrobu v kooperaci s ostatními divizemi podniku a na požádání zákazníka lze vystavit písemné osvědčení určitých vlastností výrobku.

6.1.4 Nedokončená výroba

Nedokončenou výrobu divize sleduje za určité období, a to jeden měsíc. Na začátku každého měsíce musí divize zaevidovat, jakou částku a měrnou jednotku nedokončené výroby vykazuje. Princip je takový, že divize ve svém výrobním oddělení vydá materiál a tehdy, když se nestihne vyrobit výrobek (do konce jednoho měsíce), vzniká divizi

nedokončená výroba, která se pak zaúčtuje. Nedokončená výroba je oceněna v přímých nákladech. Přímé náklady zahrnují cenu přímého materiálu vydaného do spotřeby ze skladu materiálu, dále přímé mzdy vynaložené na provedené výrobní operace a náklady na kooperaci (činnosti, které provádí jiná divize). Přírůstek nedokončené výroby je výdej přímého materiálu ze skladu materiálu oceněný skladovou (pevnou) cenou. Úbytkem nedokončené výroby jsou příjmy výrobků na sklad hotových výrobků.

6.2 Oceňování zásob v účetní jednotce (divizi)

Společnost jako celek⁴ oceňuje nakupované zásoby skutečnými pořizovacími cenami s použitím pevných cen a oceňovacích rozdílů. Oceňovací rozdíly se rozpouští tak, že je použit výpočet koeficientu pro rozpouštění odchylek za přímý a režijní materiál (poměr odchylek k nákupu materiálu). Vedlejší pořizovací náklady se evidují na účet cenových odchylek. Při vyskladnění zásob jsou náklady související s pořízením a případné odchylky rozpuštěny vnitřním předpisem ÚJ.

Výrobky a nedokončená výroba se oceňují vlastními náklady. Vlastní náklady zahrnují materiálové, normované mzdové a ostatní náklady vynaložené na výrobu.

Oceňování pomocí pevné ceny s odchylkou znamená, že divize má stanovenou pevnou cenu ke všem druhům materiálů, která je uvedena v kmenovém záznamu materiálu (viz. 6.3 kapitola Skladová evidence zásob v ÚJ (divizi)). Podkladem pro stanovení pevné ceny je předem dohodnutá cena s dodavatelem. Pokud je ten samý materiál odebírán od více dodavatelů za různou cenu, pak je stanovena průměrná cena ze smluvních cen. Za správnost zadané pevné ceny je odpovědný u nakupovaného materiálu příslušný referent nákupu. V kmenovém záznamu je také pole „budoucí cena“, do kterého odpovědný pracovník zadává cenu platnou pro ocenění materiálu od příslušného data. Tato cena je podkladem pro přecenění materiálu, které lze provést nejdříve vždy k prvnímu dni následujícího měsíce. Přecenění musí být provedeno před uskutečněním prvního materiálového pohybu (příjem/výdej) v příslušném měsíci.

Pokud se cena režijního materiálu po přecenění zvýší, je účtováno MD 112.010 – Materiál na skladě v pevné ceně; D 112.050 – Cenové odchylky režijního materiálu, snížení ceny je účtováno naopak. Změna ceny přímého materiálu má vliv na ceny zásob

---

⁴ Tzn., ve všech divizích používají toto ocenění.

v nedokončené výrobě, a i u hotových výrobků. Proto s přeceněním přímého materiálu je zároveň prováděno přecenění nedokončené výroby a výrobků. Zvýšení ceny u přímého materiálu po přecenění se zaúčtuje na MD 112.010 – Materiál na skladě v pevné ceně; D 112.030 – Cenové odchylky přímého materiálu. Snížení ceny je účtováno opět naopak. Zvýšení ceny u nedokončené výroby je na MD 121.000 – Nedokončená výroba; D 581.100 – Změna stavu nedokončené výroby, snížení ceny účtováno naopak. Přecenění výrobků probíhá stejným způsobem, avšak s příslušnými účty, na kterých jsou výrobky účtovány.

Odchylka může vzniknout dvěma způsoby – jinou cenou materiálu, než je stanovena pevná cena anebo přidanou výší nákladů (např. energetická přírážka, dopravné a balné, haléřové zaokrouhlení atd.). K tomu, aby toto oceňování fungovalo, musí divize vést analytickou evidenci ke svým syntetickým účtům zásob, protože se musí odlišit, na jaký účet se bude účtovat odchylka a na jaký účet se bude účtovat pevná cena materiálu. Cenové odchylky jsou vedeny zvláště za přímý materiál a režijní (nepřímý) materiál.

Důvod, proč si firma při zakládání systému SAP vybrala ocenění pomocí pevné ceny s odchylkou, je takový, že se v podniku jako celku převážně objevuje sériová výroba (jedná se o výrobu velkého množství stejných produktů, na které se používají stále stejné součástky a díly). Cena výrobků sériové výroby musí být stále stejná. Pomocí tohoto ocenění je také dodrženo objektivní vyjádření a účtování nedokončené výroby.

6.2.1 Rozpouštění cenových odchylek

Cenové odchylky jsou vypočítávány a rozpouštěny na doklady spotřeby jedenkrát za měsíc, a to každý šestý pracovní den. Rozpouštění je provedeno v reportu ZCOBI, který bude spuštěn na úrovni divize (každá divize má stanovenou svou pevnou cenu zásob). Rozpouštění je prováděno podle výdejek, které jsou v systému SAP zaevidovány, tzn. na jaký nákladový účet byla vystavena výdejka, tam je cenová odchylka rozpuštěna.

Cenové odchylky jsou evidovány na účtech:

- **112.030 – cenová odchylka přímého materiálu** – zde se účtuje odchylka mezi pevnou cenou přímého materiálu a pořizovací cenou materiálu dle faktur. Pokud je příjem materiálu účtován před zaúčtováním faktury, pak je odchylka účtována při příjmu materiálu mezi pevnou cenou materiálu a cenou z objednávky. Na tento účet jsou účtovány i vedlejší náklady na

pořízení přímého materiálu (dle faktur) a rozdíl z přecenění materiálu, což je hlavní důvod tvorby odchylky u přímého materiálu.

- **112.050 – cenová odchylka režijního materiálu** – zde se účtuje cenová odchylka mezi pevnou cenou režijního materiálu a pořizovací cenou z faktur. Pokud je příjem účtován před fakturou, účtuje se cenová odchylka při příjmu dle stejných pravidel, jako u přímého materiálu. Na tento účet jsou účtovány i vedlejší náklady na pořízení režijního materiálu (dle faktur) a rozdíl z přecenění materiálu.

Na těchto účtech jsou evidovány veškeré odchylky, které jsou v daném měsíci vykázány, a to za všechny druhy zásob. Tzn. například na účtu 112.050 jsou evidovány odchylky za pomocné látky a pomocný materiál, náhradní díly, obaly a obalový materiál atd. Tato odchylka se musí pomocí koeficientu rozpustit na konkrétní druh zásoby. Proto, aby tato metoda ocenění v podniku (divizi) fungovala, je nezbytné mít vše zaevidované v systému.

Celková odchylka materiálu za jeden měsíc se spočítá jako součin celkového výdeje materiálu za jeden měsíc a vypočítaného koeficientu. Tím divize zjistí, jakou hodnotu odchylek má v daném měsíci rozpustit na nákladové účty (např. 501.xxx, 542.xxx apod.).

6.2.2 Příklad na rozpuštění cenové odchylky

Příklad je sestaven na rozpuštění cenových odchylek k režijnímu materiálu pomocí vypočítaného koeficientu, který se počítá pomocí vzorce č. 2 uvedeného v metodice. Výpočet koeficientu je prováděn na šest desetinných míst.

K tomu, aby mohl být koeficient vypočítán, je potřeba znát PS účtu 112.010 – Materiál na skladě v pevné ceně, na kterém je evidován veškerý materiál (jak přímý, tak nepřímý), takže bylo třeba z tohoto účtu odečíst výši přímého materiálu. Dále je třeba znát PS účtu 112.050 – Cenové odchylky režijního materiálu a stranu MD (přírůstek) těchto účtů.

- PS 112.010 – 33 723 344,17 Kč
  - MD – 7 355 773,25 Kč
- PS 112.050 – 420 876,95 Kč
  - MD – 13 703,80 Kč

Výpočet koeficientu na rozpouštění odchylek:

$$\frac{(420\,876,95 + 13\,703,80)}{(33\,723\,344,17 + 7\,355\,773,25)} = 0,010579$$

Vypočítaná celková odchylka k rozpouštění na účtu 112.050 je 61 428,13 (celkový výdej materiálu za měsíc 5 806 610,51*0,010579).

V tabulce 9 je vypočteno rozpouštění cenové odchylky na konkrétní účty, na kterých byla odchylka v měsíci duben 2023 vykázána.

Tabulka 9: Výpočet odchylky na účtu 112.050

Název účtu	Výdej materiálu	Koeficient	Odchylka (stav účtu*koeficient)	Účtování	
				MD	D
501.300 - Pomocný mat. dílenský	322 198,71	0,010579	3 408,54	501.300	112.050
501.340 - Náhradní díly	506 928,40	0,010579	5 362,80	501.340	112.050
501.350 - Ostatní režijní materiál	46 191,25	0,010579	488,66	501.350	112.050
501.620 - Náradí a měřidla	51 292,15	0,010579	542,62	501.620	112.050
542.400 - Prodaný materiál	4 880 000,00	0,010579	51 625,52	542.400	112.050
Celkem	5 806 610,51	0,010579	61 428,13	X	X

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat divize

Vypočítaná odchylka je zahrnuta do nákladů divize, tzn. v tomto případě se o částku odchylky náklady zvýší. Jelikož je systém automatizovaný, odpovědný pracovník za oceňování zásob musí zkontrolovat, zda KS odchylek je shodný s hodnotou hlavní knihy a zda je výpočet pomocí koeficientu správný.

6.2.3 Ocenění zásob pomocí pevné ceny s odchylkou

K výpočtu příkladu (příloha 2) na ocenění pomocí pevné ceny s odchylkou byla převzata data ze skladní karty pomocné látky, a to čističe AR. Divize využívá takový postup nákupu zásob, že nakoupí zásobu ve velkém množství, a pak ji postupně vydává do spotřeby.

V příloze 2 je vidět, že došlo k přecenění pomocné látky 1.4.2023 a 1.12.2023, tzn. změnila se cena v kmenovém záznamu, a tím došlo k vytvoření cenové odchylky, která se rozpouštěla dle výdejů v konkrétních měsících. Odchylka měla dopad v účetnictví na zvýšení nebo snížení nákladů. Výdej byl v pevné skladové ceně.

Výpočet odchylky 1.4.2023 – změna ceny z 47,53 Kč na 46,59 Kč (rozdíl -0,94 Kč). Celková odchylka je tedy $-0,94 \cdot 875 = -822,50$ Kč. Tím se změnila hodnota celkové zásoby na skladě.

Výpočet odchylky 1.12.2023 – změna ceny z 46,59 Kč na 47,45 Kč (rozdíl 0,86 Kč). Celková odchylka je tedy $0,86 \cdot 800 = 688$ Kč. Tím se také změnila hodnota celkové zásoby na skladě.

I přes to, že divize (a i celý podnik) už dlouhodobě používá ocenění pomocí metody pevné ceny s odchylkou, je vhodné ukázat, jak by vypadalo ocenění zásob metodou aritmetického průměru a metodou FIFO.

6.2.4 Oceňování zásob metodou aritmetického průměru

K přípravě příkladu na ocenění zásob pomocí aritmetického průměru (přesněji, váženého aritmetického průměru proměnlivého), byla využita stejná data, jako pro sestavení příkladu na ocenění pomocí pevné ceny s odchylkou v podkapitole 6.2.3 Ocenění zásob pomocí pevné ceny s odchylkou. V příloze 3 se nachází postup, jak by vypadalo ocenění konkrétní pomocné látky (čističe AR), kdyby divize oceňovala zásoby při výdeji pomocí váženého aritmetického průměru proměnlivého. Výpočet průměrné ceny byl proveden na základě vzorce č. 3, který je uveden v metodice.

V příloze 3 je vidět, že při ocenění pomocné látky váženým aritmetickým průměrem proměnlivým nebylo zaznamenáno přecenění 01.04.2023. Je to právě tím, že daná zásoba byla vydávána do spotřeby v průměrné ceně. Přecenění se projevilo až při příjmu 06.11.2023, kdy se průměrná cena změnila z 47,53 Kč na 47,10 Kč. Další přecenění 1.12.2023 by se projevilo u dalšího příjmu zásoby na sklad.

Výpočet výdeje 16.01.2023:

$$\text{Průměrná cena: } \frac{(23\,765,00+0)}{(500+0)} = 47,53 \text{ Kč,}$$

$$\text{Výdej zásoby v Kč: } 25 \cdot 47,53 = \mathbf{1\,188,25 \text{ Kč.}}$$

Výpočet výdeje 08.11.2023:

$$\text{Průměrná cena: } \frac{(41\,212,75+0)}{(875+0)} = 47,10 \text{ Kč,}$$

Výdej zásoby v Kč: $25 \cdot 47,10 \text{ Kč} = 1\,177,51 \text{ Kč}$.

6.2.5 Oceňování zásob metodou FIFO

Analogicky jako v přechozí podkapitole je v příloze 4 uveden příklad, jak by vypadalo ocenění konkrétní pomocné látky (čističe AR) metodou FIFO.

Z přílohy 4 je zřejmé, že výdej zásob v Kč byl po celou dobu stejný. Je to proto, že pomocí metody FIFO se oceňuje podle nejstarší zásoby na skladě. PS na 500 kg zásob byl v ceně 47,53 Kč/kg. Tato zásoba se vypotřebovala až při výdeji 17.10.2023. Mezitím byl příjem zásoby 16.03.2023, ale za tu samou cenu, proto se výdej zásoby 01.11.2023 ocenil tou samou částkou 47,53 Kč/kg.

6.2.6 Komparace oceňovacích technik

Tabulka 10 poskytuje shrnutí výsledků, které byly zjištěny na základě počítání ocenění zásob třemi metodami – pevnou cenou s odchylkou, váženým aritmetickým průměrem proměnlivým a FIFO.

Tabulka 10: Shrnutí výsledků všemi metodami oceňování

	Pevná cena s odchylkou	Vážený aritmetický průměr proměnlivý	FIFO
Výdej zásob v hodnotovém vyjádření	1 172,51	1 185,29	1 188,25

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce 10 je spočítán průměrný výdej zásob do spotřeby pomocí tří výše uvedených metod. Lze posoudit, že při použití ocenění zásob pomocí metody FIFO je výdej zásob v hodnotovém vyjádření nejvyšší, oproti ostatním dvěma metodám. Je to z důvodu minimálních příjmů zásoby na sklad.

6.3 Skladová evidence zásob v účetní jednotce (divizi)

Materiál do podniku vstupuje přes centrální materiálový dispečink. Pracovník materiálového dispečinku převezme od dopravce dodací list a zaznamená dodávku do knihy dodavatelů, kde vyplní datum dodání zásilky, adresu dodavatele, dopravce, SPZ vozidla,

název materiálu, množství a uvede konečného příjemce, to znamená organizační útvar podniku (divizi), kterému je dodávka určena.

Sklady divize jsou centralizované, tzn. nachází se uvnitř podniku. Tato divize využívá také konsignační sklad, který slouží pouze pro skladování přímého materiálu. Konsignační sklad je sklad zásob, který je ve vlastnictví dodavatele tohoto materiálu. Divize tento sklad využívá proto, aby byla zajištěna plynulost výroby. Všechny ostatní sklady jsou ve vlastnictví divize.

U konsignačních skladů se vede podrozvahová evidence, tzn. evidence je mimo účetní program SAP, např. program MS Excel. Inventura se provádí jako u běžného skladu, tzn. přepočítá se výše přímého materiálu na skladě, avšak tuto skutečnost musí potvrdit vlastník tohoto skladu.

V následujícím výčtu jsou vypsány všechny sklady, které divize využívá:

- M001 – Obaly,
- M010 – Nakupované díly – jedná se pouze o tzv. zástřík, který je součástí výrobku cover DZ,
- M014 – Režijní materiál,
- M020 – Pomocný materiál,
- M021 – Přímý materiál – mezisklad, naskladnění z konsignačního skladu a vyskladnění do výroby,
- M022 – Náhradní díly,
- M023 – Údržbový materiál,
- M080 – Nízkotlak – zde se skladují výrobky z nízkotlaké slitiny,
- M088 – Aktivovaný materiál – zde se skladují rozpracované výrobky, které divize prodá jiné divizi k jejich dokončení,
- M180 – Elektro materiál,
- M280 – Mechanické díly,
- MQ01 – Kontrola,
- MR01 – Reklamace,
- MV01 – Vratný materiál,
- S001 – odbytový sklad – externí,
- S901 – odbytový sklad – interní,

- SR01 – Reklamacce – zde se nachází materiál, který je vadný či poškozený a následně je vrácen dodavateli.

6.3.1 Skladní karty, příjemky, výdejky

Veškerá evidence (skladní karty, příjemky a výdejky), která se týká zásob divize, je zaevidována v programu SAP, tzn. všechny tyto dokumenty jsou již v elektronické podobě.

Składní karta slouží k podrobné evidenci materiálu na skladě a díky této evidenci má divize přehled o aktuální výši zásoby na skladě. Obsahuje několik údajů: číselné označení materiálu, číselné označení divize, datum účtování, krátký text materiálu (nejčastěji se jedná o název materiálu), číselné označení skladu, materiálový doklad (jedná se buď o příjemku nebo výdejku – jejich číselné označení), přijaté nebo vydané množství materiálu, měrná jednotka, reference (např. číslo dodacího listu), částka vydávaného množství, číslo objednávky – pouze u příjemky.

Příjemka materiálu je vystavena tehdy, když divize nakoupí materiál a přijímá ho na sklad. Obsahuje následující údaje: označení, že se jedná o příjemku, číslo příjemky, datum příjmu materiálu a datum založení příjemky, číselné označení divize, označení divize (její název), dodavatel (číselné označení dodavatele materiálu), název dodavatele, číslo objednávky, skupina materiálu (viz kmenový záznam), číslo dodacího listu, přidělené číslo materiálu (viz kmenový záznam), název materiálu, měrná jednotka, cena za měrnou jednotku, přijaté množství, hodnota celkem (příjem), o jaký pohyb materiálu se jedná (příjem/výdej), kdo příjemku vystavil, datum vystavení a datum přijetí příjemky.

Výdejka materiálu (také zvaná průvodka) je vystavena v případě vydání materiálu do spotřeby. Zahrnuje tyto údaje: označení, že se jedná o výdejku, číslo výdejky, datum účtování a datum založení výdejky, číselné označení divize, označení divize (její název), příjemce výdejky, přidělené číslo materiálu (viz kmenový záznam), název materiálu, měrná jednotka, cena za měrnou jednotku, vydávané množství, hodnota celkem (výdej), o jaký pohyb materiálu se jedná (příjem/výdej), kdo výdejku vystavil, datum vystavení a datum přijetí výdejky.

6.3.2 Kmenový záznam

Mimo příjemky, výdejky a skladní karty, divize zakládá i tzv. kmenové záznamy. Kmenový záznam se tvoří ke všem druhům zásob, služeb a dále i pro dodavatele a

odběratele. Slouží pro nákup, výrobu, prodej a další logistické operace, a hlavně k identifikaci druhu zásoby, služby, dodavatele a odběratele a dále k tomu, aby byl systém SAP propojen s dalšími operacemi, jako je účtování, oceňování, kalkulace atd. Pro nakupované materiály slouží centrální správa kmenových záznamů, za kterou zodpovídá odbor Zásobování. Každý materiál dostává při založení přidělené číslo. Je to osmnácti znakové označení, které v případě služeb začíná písmenem S, v případě výrobků Vxx, kde xx je výrobní divize. Za metodiku označení materiálu zodpovídá odbor Zásobování.

Každý materiál (výrobek či služba) má svá základní data, která jsou společná pro všechny organizační jednotky. Obvykle to je název, základní měrná jednotka, druh materiálu, skupina materiálu, účel použití materiálu apod., jedná se o všeobecná data. Další pohledy na materiál jsou již členěné podle organizační struktury – materiál má svá nákupní data, prodejní data, skladová data, účetní a výrobní data apod. Kmenový záznam obsahuje mimo jiné i pevnou cenu dané zásoby, kterou si divize určí. Dále zahrnuje budoucí cenu, což je cena, která bude platit až od stanoveného okamžiku (více rozebráno v kapitole 6.2 Oceňování zásob v ÚJ (divizi)), třídu ocenění a typ ocenění.

Následující výčet více popisuje některé položky, které kmenový záznam obsahuje:

- Druh materiálu – jedná se o pole, které slouží k přiřazení materiálu ke správné skupině zásob, jako jsou suroviny, pomocné látky apod. Druh materiálu stanoví určité vlastnosti materiálu.
- Základní měrná jednotka – měrná jednotka, v níž jsou vedeny zásoby materiálu. V základní měrné jednotce přepočítává systém všechna množství, která se pořídí v ostatních měrných jednotkách.
- Skupina materiálu – pole, které sdružuje více materiálů nebo služeb se stejnými vlastnostmi.
- Třída ocenění – pole, které stanovuje, jakým způsobem se bude materiál účtovat (viz. kapitola 6.6 Účtování zásob v ÚJ (divizi)).

Kmenový záznam pro výrobky obsahuje cenu v kalkulačním členění (přímý materiál, přímé mzdy, ostatní přímé náklady a jeho celkovou výrobní cenu).

6.4 Inventarizace zásob v účetní jednotce (divizi)

Všechny účetní jednotky mají povinnost provádět inventarizaci. Tato povinnost vyplývá z části páté (§ 29 a § 30) zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. V teoretické části

této bakalářské práce bylo popsáno, že inventarizace je v podnicích nutnost, protože právě podle této činnosti je zajištěna průkaznost účetnictví.

Divize, která poskytla materiály ke zpracování této bakalářské práce, provádí pouze periodickou inventarizaci zásob. Periodická inventarizace může být buď řádná nebo mimořádná. Na základě rozhovoru s ekonomem divize se za posledních 5 let mimořádná periodická inventarizace neprováděla, vždy jen řádná.

Zákon o účetnictví také rozlišuje dva druhy inventur, a to fyzickou a dokladovou. Obě tyto inventury divize provádí, a to v rámci periodické inventarizace.

K tomu, aby divize byla připravena provést periodickou inventarizaci majetku a závazků, musí ředitel divize vydat tzv. Příkaz ředitele divize o periodické inventarizaci majetku a závazků, ve kterém je popsán veškerý majetek a závazky, který v divizi podléhá této inventarizaci. Do inventarizace je nutno zapojit co nejvíce pracovníků a je potřebná maximální spolupráce mezi všemi členy, kteří se na inventarizaci podílí. Je kladen důraz na včasné provedení inventury.

Pro realizaci inventarizace divize sestavuje inventarizační komisi. Divize rozlišuje dílčí inventarizační komisi a prováděcí inventarizační komisi. Dílčí inventarizační komise se skládá z jednoho vedoucího pracovníka a dalších dvou členů. Prováděcí inventarizační komise se tvoří pro jednotlivá střediska divize a sklady a jsou k nim přiřazeni individuální vedoucí pracovníci prováděcí inventarizační komise a další členové. Vedoucí a členi prováděcí inventarizační komise mají povinnost ve skladech divize zaevidovat výsledky fyzické inventury do inventurních soupisů.

Členi dílčí inventarizační komise mají za odpovědnost vypracovat inventarizační zápis podle přesně daných pravidel a dále vypracovat protokol o rozdílech, který je vyhotoven v měrných i peněžních jednotkách s vyčíslením inventurních rozdílů. Vedoucí dílčí inventarizační komise jsou plně odpovědní za provedení podrobné instruktáže členů prováděcí inventarizační komise.

Rozsah provedení fyzické inventury je stanoven na dva termíny v roce – ke dni 1.11.202x a k 31.12.202x. K 1.11.202x se fyzická inventura provádí pouze u majetku, a to u položek:

- materiál na skladě – rozumí se tím i nakupované zásoby, náhradní díly a součástky, vratné obaly, DHM na skladě, palivo a další materiál,

- drobný hmotný majetek – kam patří nářadí a měřidla, speciální nástroje a přípravky, drahé kovy a předměty z drahých kovů,
- nedokončená výroba,
- výrobky,
- podrozvahová evidence – zde divize eviduje zásoby přijaté do úschovy (včetně cizích obalů, palet a přepravních skříní), zásoby přijaté ke zpracování, zásoby v konsignačním skladu a najatý DHM a drobný hmotný majetek,
- DHM včetně pozemků, uměleckých děl a sbírek,
- investice,
- DNM.

Fyzickou inventurou se v divizi rozumí spočítání a převážení hmotnosti výše vyjmenovaných položek majetku. Výsledek inventury je zapsán do inventurního soupisu a výsledek fyzického stavu je zadán do systému SAP. Tuto činnost provádějí zaměstnanci jmenovaní jako členi prováděcí inventarizační komise.

K 31.12.202x se dokladová periodická inventura provádí u pohledávek, závazků, peněžních prostředků, časového rozlišení a materiálu na cestě a nevyfakturovaných dodávkách.

Na základě periodické inventarizace se také stanovuje výše opravné položky k majetku. Tyto položky se vytvářejí pouze v případech, kdy snížení ocenění majetku v účetnictví není trvalého charakteru. U zásob (nedokončené výroby, výrobků, materiálu na skladě a jiných zásob) je potřeba vyčíslit přebytečné nevyužité zásoby (dočasně nepotřebné), jejichž tržní cena je nižší než cena, za kterou jsou vedeny v účetnictví.

Divize má přesně stanovenou techniku, postup a časové uspořádání inventarizačních prací, a to u všech druhů majetku. V případě výrobků a nedokončené výroby musí pracovníci předat inventurní zápis, inventurní soupis a protokol o rozdílech do výrobní účtárny do jednoho týdne po zahájení inventarizace.

Postup provádění inventarizace v dané divizi je následovný:

1. Na základě předem stanoveného dne a času proběhne v místnosti ředitele divize krátká porada se členy dílčí inventarizační komise a vedoucí jednotlivých prováděcích inventarizačních komisí.

2. Jednotliví vedoucí prováděcích inventarizačních komisí proškolí své členy, pořídí zápis a jmenný seznam s podpisy členů.
3. Nejpozději do 31.10.202x vytiskne ekonomický odbor inventurní doklady dle jednotlivých druhů skladových zásob, tzn. z programu SAP se vytiskne stav skladů.
4. Nejpozději 31.10.202x si vedoucí jednotlivých prováděcích inventarizačních komisí vyzvednou v kanceláři ekonomického odboru inventurní doklady (připravené z kroku 3.) pro své oblasti provádění inventur.
5. Po převzetí těchto inventurních dokladů je možné provádět fyzickou inventuru, kterou provádí členi jednotlivých prováděcích inventarizačních komisí,
6. Každý zinventovaný majetek bude opatřen lístkem s výsledkem fyzické inventury.
7. 1.11.202x odevzdají jednotliví vedoucí prováděcích inventarizačních komisí originály vyplněné inventurní doklady po fyzickém počítání do ekonomického odboru.
8. 1.11.202x po skončení fyzického počítání vytiskne ekonomický odbor inventurní soupisy, které budou obsahovat množstevní a hodnotový soupis dle evidenčních stavů.
9. Tyto soupisy jsou následně předány jednotlivým vedoucím prováděcích inventarizačních komisí, kteří provedou vlastní porovnání skutečně napočtených stavů a evidovaných stavů v systému SAP.
10. Výsledky kontroly s případnými inventurními rozdíly budou nejpozději do 2. 11. 202x včetně předány zpět do ekonomického odboru, kde bude provedeno závěrečné překontrolování správnosti a vyhodnocení inventury do stanovených termínů dle jednotlivých skupin majetku.
11. Inventura nedokončené výroby bude odevzdána do ekonomického odboru do 24.11. 202x.

6.4.1 Inventarizace zásob na konci účetního období

U zásob na cestě se provádí dokladová inventura. Jedná se o účty 119 – Materiál na cestě a 139 – Zboží na cestě, ale vzhledem ke skutečnosti, že divize zboží nenakupuje, v úvahu připadá pouze účet 119. Materiálová účetní musí při inventuře faktury v sestavě (sestava položek faktur, ke kterým nebyl evidován příjem materiálu, je vytištěna hlavní materiálovou účetní ze systému SAP) pořadově očíslovat (tzn. 1., 2.,...). Pokud má

faktura více položek, pak je třeba položky faktury očíslovat jako podpoložku pořadového čísla faktury (tzn. např. faktura má pořadové číslo 2 a má 3 položky – očísluje se jako 2.1, 2.2, 2.3). Dále je třeba sestavu doložit fakturami, které budou označeny stejným pořadovým číslem jako v sestavě, včetně označení položek na faktuře.

U nevyfakturovaných dodávek se provádí také dokladová inventura, kde je také vytištěna sestava hlavní materiálovou účetní ze systému SAP u těch příjmů materiálu, ke kterým není evidována faktura. Je potřeba prověřit oprávněnost zaúčtování – tj. uvést číslo příjemky a datum příjmu a doplnit, že dokladovou inventuru provedl odpovědný pracovník, jeho podpis a datum.

6.4.2 Inventarizační rozdíly a jejich vypořádání

Jak již bylo výše v postupu provádění inventury popsáno, divize vystaví po každé inventuře tzv. inventarizační zápis. Právě do tohoto zápisu jsou promítnuty možné inventarizační rozdíly, které by po inventuře mohly být zjištěny. V inventurním zápisu jsou uvedeny další informace, jako je datum provedení inventarizace zásob na skladě, kdy byla inventarizace zahájena a ukončena, o jaký typ skladu se jedná, jaký majetek byl inventarizován, osoba, která vykonává funkci pověřeného skladníka, hmotně odpovědný pracovník, členové prováděcí inventarizační komise a jejich podpisy a jakým způsobem byl zjišťován skutečný stav zásob.

Pokud inventarizační rozdíly nastanou, v inventurním soupisu musí být uvedeno vyjádření pracovníka odpovědného za zásoby ke vzniku inventurních rozdílů. Dále je zde uveden návrh inventarizační komise na vypořádání inventurních rozdílů a vyjádření o zjištění nepotřebných případně poškozených a znehodnocených zásob.

Na základě rozhovoru se členem prováděcí inventarizační komise v minulých pěti letech nebyly vedeny záznamy o inventarizačních rozdílech.

K tomu, aby mohlo být účtováno o manku do normy, musí mít společnost (divize) nastavené normy přirozených úbytků zásob ve vnitropodnikových směrnících. Normy přirozených úbytků jsou nastaveny pouze u pohonných hmot, a to konkrétně u nafty. Společnost vlastní svou nádrž nafty. Na přirozený úbytek má vliv teplota, jak ve vlastní nádrži společnosti, tak i u nově dovezené nafty. Např. pokud se doveze nová dodávka, která má vyšší teplotu, než zbývající nafta v nádrži (nebo naopak), může vzniknout přirozený úbytek, a to odpařováním. Na základě odborného odhadu bylo stanoveno procento

přirozených úbytků za sledované období. Kontrola nafty probíhá pomocí cejchovní tyče, která měří, kolik litrů nafty se v nádrži nachází.

V tabulce 11 je uvedeno účtování přirozeného úbytku nafty a dále zaúčtování případných inventarizačních rozdílů u ostatních zásob divize.

Tabulka 11: Účtování případných inventarizačních rozdílů v divizi

Účetní případ	Účtování	
	MD	D
Manko do normy u nafty	501.420	112.010
Manko nad normu, která nelze doložit průkazným způsobem	549.410	112.010; 121.000; 123.010
Přebytek materiálu	112.010	648.800
Přebytek nedokončené výroby	121.000	581.100
Přebytek výrobků	123.010	583.100

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat divize

Manko do normy u nafty se zaúčtuje na vrub účtu 501.420 – Spotřeba pohonných hmot a ve prospěch účtu 112.010 – Materiál na skladě v pevné ceně. Manka nad normu, která nelze doložit průkazným způsobem se účtují na vrub účtu 549.410 – Manka a škody na zásobách nad výši přijatých náhrad a ve prospěch účtů 112.010 – Materiál na skladě v pevné ceně (u materiálu), 121.000 – Nedokončená výroba (u nedokončené výroby) a 123.010 – Výrobky na skladě (u výrobků). Přebytky zásob se zaúčtují jako přírůstek na vrub svého příslušného majetkového účtu a ve prospěch účtů 648.800 – Přebytky, 581.100 – Změna stavu nedokončené výroby a 583.100 – Změna stavu výrobků na skladě.

6.5 Finanční analýza související se zásobami v účetní jednotce (divizi)

Důležitou analýzou ve společnosti XY, a. s. je finanční analýza. Společnost ji využívá nejen k tomu, aby identifikovala své silné a slabé stránky, ale i ke stanovení opravné položky k zásobám. Silné stránky se společnost snaží nalézat, aby je mohla využít ke svému budoucímu růstu, naopak slabé stránky se snaží eliminovat a potlačovat. Opravná položka k pomalu obrátkovým a zastaralým zásobám či jinak dočasně znehodnoceným zásobám je tvořena na základě analýzy obrátkovosti zásob (doby obratu zásob), výsledku inventarizace a na základě individuálního posouzení zásob.

Obrátkovost zásob patří ve finanční analýze do ukazatelů aktivity, o kterých byla zmínka již v teoretické části této bakalářské práce. Dále sem patří ukazatel obratu zásob, který je ve výrobním podniku dalším důležitým ukazatelem.

K tomu, aby finanční analýza podniku XY, a. s. mohla být sestavena, byly využity jak interní dokumenty, tak i veřejně dostupné dokumenty společnosti od roku 2017 do roku 2022. Ukazatele aktivity jsou ukazateli, které se hodnotí v čase a prostoru. Hodnocení v čase znamená zkoumání ukazatele za dobu životnosti společnosti (jak se ukazatel během času mění, zlepšuje či zhoršuje). Hodnocení v prostoru vyjadřuje, že se tyto ukazatele porovnávají s průměrem v odvětví a konkurencí.

Jelikož se tato bakalářská práce zaměřuje pouze na jednu divizi ve společnosti XY, a. s., finanční analýza je vypočtena jak za celý podnik, tak i za konkrétní divizi. Důvodem je porovnání a vyhodnocení, zda je divize v ÚJ významná a přináší podniku jako celku kladné výsledky.

6.5.1 Obrat zásob

K výpočtu finanční analýzy, konkrétně k ukazatelům aktivity, se využívají dva výkazy, ze kterých se informace pro tento výpočet čerpají. Jedná se o rozvahu a výkaz zisku a ztráty. V rozvaze se nachází položka zásob, která je v netto hodnotě (tzn. snížena o opravnou položku) a ve výkazu zisku a ztráty jsou evidovány tržby společnosti. Jako tržby společnosti se uvažují položky „Tržby z prodeje výrobků a služeb“. Údaje jsou v celých tisících Kč. Výpočet obratu zásob je proveden na základě vzorce č. 4 uvedeného v metodice.

Následující tabulka 12 obsahuje výpočet obratu zásob, který společnost XY, a. s. jako celek vykazovala během let 2017-2022.

Tabulka 12: Obrat zásob za celý podnik XY, a. s. v letech 2017-2022 (v tis. Kč)

Položka	Rok					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tržby	1 240 320	1 338 685	1 266 930	1 114 213	1 318 950	1 375 568
Zásoby	166 124	167 204	167 050	173 005	230 512	242 565
Obrat zásob	7,47	8,01	7,58	6,44	5,72	5,67

Zdroj: vlastní zpracování na základě veřejných materiálů podniku

Obrat zásob je charakteristický tím, že čím vyšší hodnota ukazatele nastává, tím lepší pro podnik. V tabulce 12 lze vidět, že nejvyšší hodnota tohoto ukazatele se objevila

v roce 2018 a to ve výši 8,01 obrátů, tzn. zásoby se v ročních tržbách společnosti objevily 8krát. Naopak, největší pokles obrátu zásob nastal v roce 2022, ve výši 5,67 obrátů. Dále je zřejmé, že se obrat zásob snižuje.

Obrat zásob za divizi

V následující tabulce 13 je znázorněn výpočet obrátu zásob pro divizi za roky 2017-2022. Hodnoty jsou v celých tisících korunách.

Tabulka 13: Obrat zásob za divizi v letech 2017-2022 (v tis. Kč)

Položka	Rok					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tržby	157 715	161 175	156 276	152 205	184 634	214 298
Zásoby	41 188	38 506	51 884	43 482	57 154	53 397
Obrat zásob	3,83	4,19	3,01	3,50	3,23	4,01

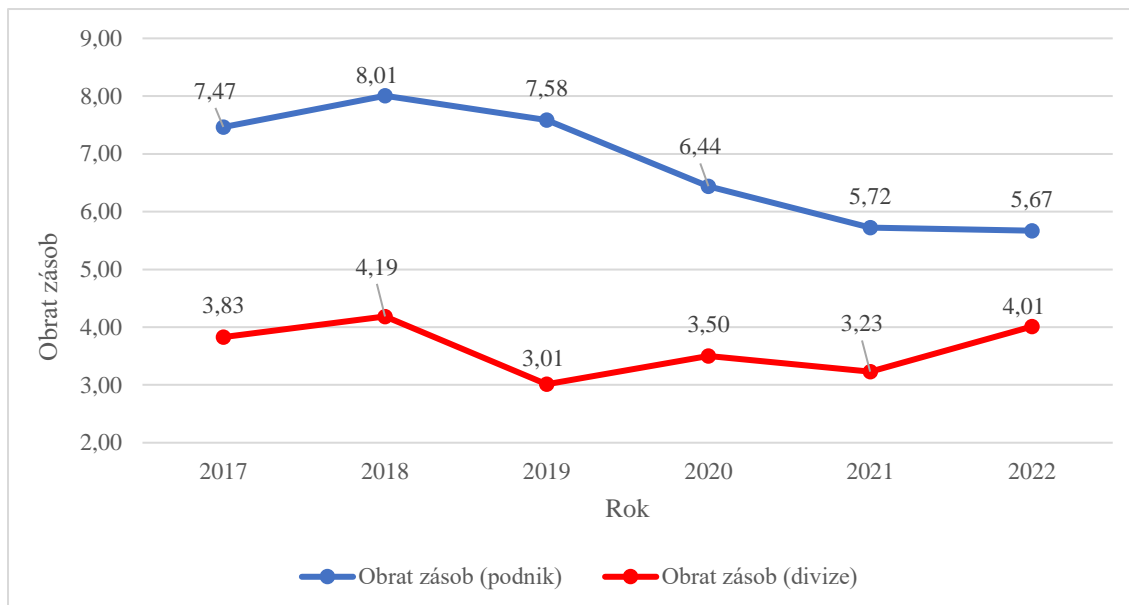
Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat divize

Z tabulky 13 lze vyčíst, že nejvyšší obrat zásob v divizi nastal v roce 2018, ve výši 4,19 obrátů, tzn. zásoby na ročních tržbách divize byly vázány více než 4krát. Nejvyšší obrat zásob za celý podnik nastal také v roce 2018. Důvod, že nejvyšší obrat jak za podnik, tak za divizi nastal ve stejném roce, může být, že byla příznivá situace na trhu a podniku (resp. divizi) se dařilo zvyšovat tržby a efektivně využívat svůj majetek. Nejnižší obrat zásob nastal v roce 2019, ve výši 3,01 obrátů. Příčinou je navýšení zásob oproti roku 2018 a to o 13 378 tis. Kč. Také je z tabulky zřejmé, že největší počet zásob nastal v roce 2021 a to ve výši 57 154 tis. Kč. To, že ale obrat zásob je v tomto roce lepší, než v roce 2019 je kompenzace tržeb divize, které se oproti roku 2019 zvýšily o 28 358 tis. Kč.

Grafické znázornění obrátu zásob mezi společností a divizí

Pro přehlednější čtení rozdílů obrátu zásob mezi celým podnikem XY, a. s. a divizí byl vytvořen graf 1.

Graf 1: Porovnání obratu zásob celého podniku a divize v letech 2017-2022

Zdroj: vlastní zpracování na základě veřejných a interních materiálů podniku

Z grafu 1 je patrné, že obrat zásob za celý podnik XY, a. s. od roku 2019 do roku 2022 stále klesá. Důvodem může být problém v tržbách podniku anebo v evidenci nadbytečných zásob. To ale nelze říci o divizi, které se obrat zásob od roku 2020 podařilo zvyšovat, s výjimkou roku 2021, kde došlo k mírnému poklesu, který je způsoben zvýšením objemu zásob oproti roku 2020 o 13 672 tis. Kč.

Zhodnocení s konkurencí

Jako komparační společnost byla náhodně vybrána firma, která byla založena v roce 1990 a sídlo má ve Zlínském kraji. Základní kapitál je tvořen ve výši 561 733 000,- Kč. Předmět činnosti je stejný, jako je u podniku XY, a. s. Společnost XY, a. s. je porovnávána s konkurenčním podnikem, divize je porovnávána s průměrem v odvětví.

Tabulka 14 zobrazuje obrat zásob konkurenční společnosti mezi lety 2017-2022. Údaje jsou v celých tisících korunách.

Tabulka 14: Obrat zásob konkurenčního podniku v letech 2017-2022 (v tis. Kč)

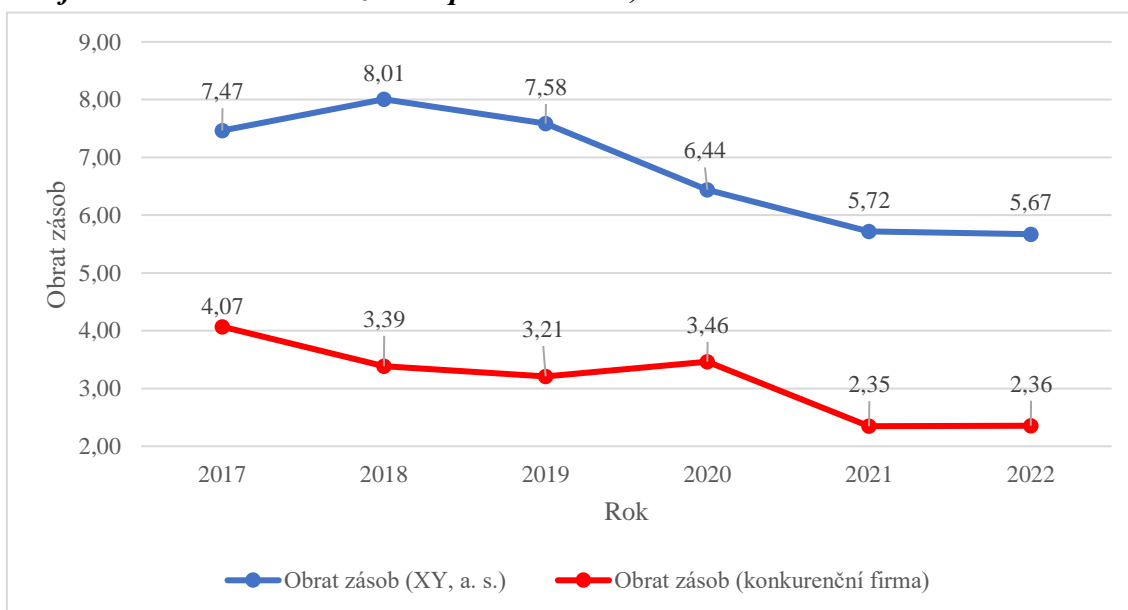
Položka	Rok					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tržby	1 632 813	1 617 138	1 437 501	1 206 879	1 052 595	1 189 986
Zásoby	401 212	477 563	447 667	348 308	448 460	505 132
Obrat zásob	4,07	3,39	3,21	3,46	2,35	2,36

Zdroj: vlastní zpracování na základě veřejných materiálů konkurenční společnosti

V tabulce 14 lze na základě výsledků obratu zásob konkurenční společnosti posoudit, že obrat zásob od roku 2017 do roku 2022 postupně klesá, až na rok 2020, kdy došlo ke zvýšení obratu zásob oproti roku 2019 o 0,25 obrátů a v roce 2022, kdy došlo ke zvýšení obratu zásob oproti roku 2021 o 0,01 obrátů. Pro konkurenční firmu to znamená, že málo využívá svůj majetek ke zhodnocení tržeb.

Pro přehlednější porovnání obratu zásob společnosti XY, a. s. a konkurenční společnosti byl vytvořen graf 2.

Graf 2: Porovnání obratu zásob společnosti XY, a. s. a konkurence v letech 2017-2022

Zdroj: vlastní zpracování na základě veřejných materiálů obou společností

Na základě grafu 2 lze posoudit, že společnost XY, a. s. vykazuje vyšší obrat zásob než vybraná konkurenční společnost, což je pro společnost XY, a. s. příznivé, protože se zásoby objevují v objemu tržeb vícekrát než oproti konkurenční společnosti.

Zhodnocení s průměrem v odvětví

Jak již bylo výše zmíněno, s průměrem v odvětví je srovnávána konkrétní divize společnosti XY, a. s.

Pro to, aby mohlo být uskutečněno srovnání s průměrem v odvětví, byl proveden výpočet na základě tabulek, které jsou převzaty z webových stránek Ministerstva průmyslu a obchodu. Tabulky obsahují položky potřebné pro výpočet finanční analýzy a také některé vypočítané ukazatele pro finanční analýzu. Na webových stránkách MPO jsou ale nejnovější data dostupná pouze do roku 2019, proto, aby byla zachována správná vypočítací schopnost, porovnání s divizí bude také do roku 2019.

Divize vykazuje v průměru za roky 2017-2019 obrat zásob ve výši 3,68. Tzn. zásoby se v průměru 3,68krát v divizi obrátily a vykázaly v tržbách divize. Průměr v odvětví, ve kterém tato divize hospodaří, vykazuje obrat zásob ve výši 4,55 obrátů. Z tohoto posouzení vyplývá, že divize je na základě srovnání s odvětvím lehce pod průměrem.

6.5.2 Doba obratu zásob

V tabulce 15 je uveden výpočet doby obratu zásob v účetní jednotce XY, a. s. jako celku, který nastal během let 2017-2022. Údaje jsou v celých tisících korunách. Doba obratu zásob je vypočtena pomocí vzorce č. 5 uvedeného v metodice.

Tabulka 15: Doba obratu zásob za celý podnik XY, a. s. v letech 2017-2022 (v tis. Kč)

Položka	Rok					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zásoby	166 124	167 204	167 050	173 005	230 512	242 565
Tržby	1 240 320	1 338 685	1 266 930	1 114 213	1 318 950	1 375 568
Doba obratu zásob	48,22	44,96	47,47	55,90	62,92	63,48

Zdroj: vlastní zpracování na základě veřejných materiálů podniku

Doba obratu zásob je na rozdíl od obratu zásob charakteristická tím, že je požadována co nejnižší hodnota tohoto ukazatele. V tabulce 15 lze vidět, že se během let doba obratu zásob v podniku jako celku zvyšuje, s výjimkou roku 2018.

Doba obratu zásob za divizi

V další tabulce 16 je uveden výpočet doby obratu zásob za divizi v letech 2017-2022. Údaje jsou v celých tisících korunách.

Tabulka 16: Doba obratu zásob za divizi v letech 2017-2022 (v tis. Kč)

Položka	Rok					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zásoby	41 188	38 506	51 884	43 482	57 154	53 397
Tržby	157 715	161 175	156 276	152 205	184 634	214 298
Doba obratu zásob	94,02	86,01	119,52	102,84	111,44	89,70

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat divize

Z tabulky 16 lze vyčíst, že doba obratu zásob v divizi je velmi proměnlivá, a velmi vysoká. Nejnižší doba obratu zásob nastala v roce 2018 a to ve výši 86,01 dnů, tzn. zásoby ležely na skladu divize 86 dnů, než došlo k jejich spotřebě či prodeji. Na druhou stranu, nejvyšší doba obratu zásob nastala v roce 2019, v hodnotě 119,52 dnů. Tato vysoká hodnota souvisí s obratem zásob divize, u kterého ve stejném roce nastal největší pokles, a to

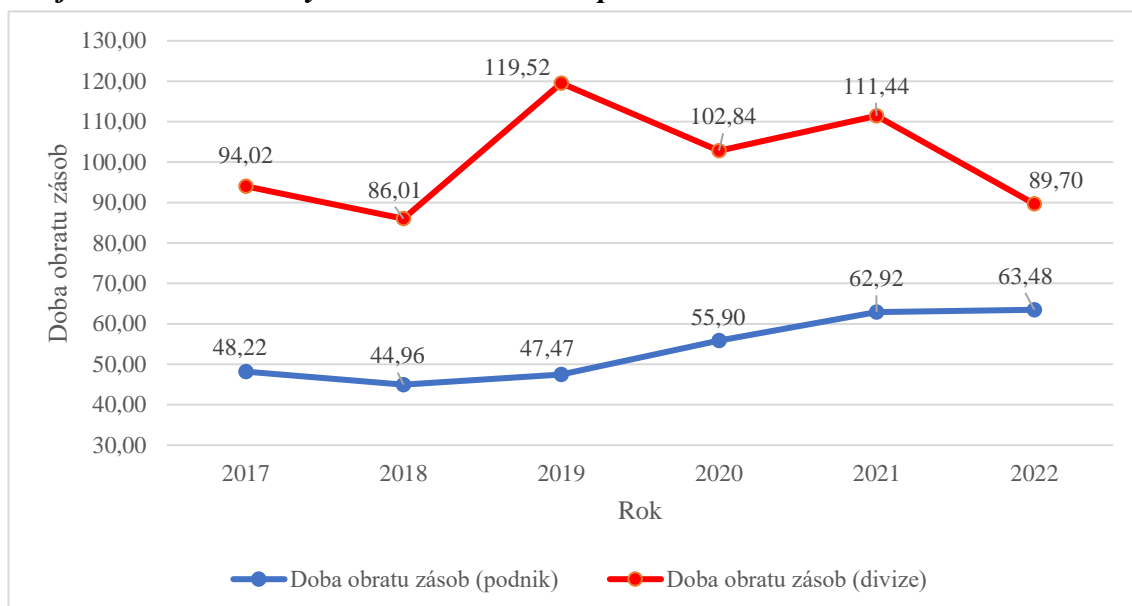

z důvodu zvýšení zásob na skladě o 13 378 tis. Kč (oproti roku 2018). V roce 2020 se divizi dobu obratu zásob podařilo zkrátit, a to o 16,68 dnů. Důvodem je snížení zásob na skladě, které na sebe vázaly finanční prostředky (především skladovací náklady). Další vysoká hodnota doby obratu zásob nastává v roce 2021 a to ve výši 111,44 dnů, ale v roce 2022 už se divizi opět podařilo dobu obratu zásob zkrátit o 21,74 dnů.

Grafické znázornění doby obratu zásob mezi společnostmi a divizí

Stejně, jako v předchozím případě u obratu zásob, byl vytvořen pro přehlednější představu graf 3, ve kterém je zobrazeno porovnání doby obratu zásob za celý podnik XY, a. s. a divizi.

Graf 3: Porovnání doby obratu zásob celého podniku a divize v letech 2017-2022

Zdroj: vlastní zpracování na základě veřejných a interních materiálů podniku

Z grafu 3 je zřejmé, že doba obratu zásob za divizi převyšuje celkovou dobu obratu zásob za podnik. Důvodem jsou zastaralé zásoby, které v divizi ležely na skladě a vázaly na sebe peněžní prostředky, a to hlavně skladovací náklady.

Zhodnocení s konkurencí

V tabulce 17 je proveden výpočet doby obratu zásob pro konkurenční podnik za roky 2017-2022. Údaje jsou v celých tisících korunách.

Tabulka 17: Doba obratu zásob konkurenčního podniku v letech 2017-2022 (v tis. Kč)

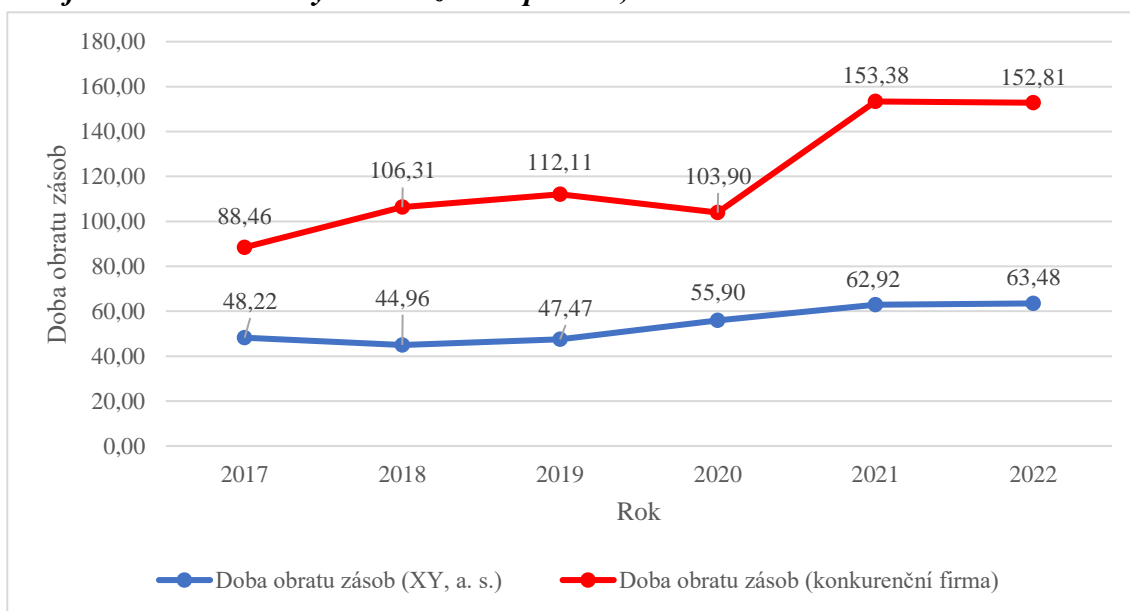
Položka	Rok					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zásoby	401 212	477 563	447 667	348 308	448 460	505 132
Tržby	1 632 813	1 617 138	1 437 501	1 206 879	1 052 595	1 189 986
Doba obratu zásob	88,46	106,31	112,11	103,90	153,38	152,81

Zdroj: vlastní zpracování na základě veřejných materiálů konkurenční společnosti

Z tabulky 17 je vidět, že doba obratu zásob konkurenční společnosti od roku 2017 do roku 2022 stoupá, s výjimkou v roce 2020, kde se dobu obratu zásob oproti roku 2019 podařilo zkrátit o 8,21 dnů a dále v roce 2022, kde doba obratu zásob oproti roku 2021 klesla o 0,56 dnů. Je to způsobeno nepravidelným kolísáním výše zásob a výše tržeb.

Pro lepší viditelnost rozdílů mezi dobou obratu zásob společnosti XY, a. s. a konkurenční firmou, byl vytvořen graf 4.

Graf 4: Porovnání doby obratu zásob spol. XY, a. s. a konkurence v letech 2017-2022

Zdroj: vlastní zpracování na základě veřejných materiálů obou společností

Z grafu 4 je opět patrné, že doba obratu zásob společnosti XY, a. s. je nižší než doba obratu zásob u konkurenční společnosti, což je pro společnost XY, a. s. příznivé. Znamená to, že oproti konkurenční firmě se zásoby v podniku zdržují méně času a jsou rychleji spotřebované či prodané.

Zhodnocení s průměrem v odvětví

Podle stejných tabulek, jako u obratu zásob, byl proveden výpočet pro zjištění průměrné hodnoty doby obratu zásob v odvětví.

Průměrná doba obratu zásob v divizi mezi lety 2017-2019 je 99,85 dnů, tzn. zásoby stráví na skladě v průměru skoro 100 dnů, než se spotřebují nebo prodají. Průměrná doba obratu zásob mezi lety 2017-2019 v odvětví je 79,17 dnů. Pro divizi tato skutečnost znamená, že se ukazatel doby obratu zásob nepohybuje v průměrných hodnotách a bylo by třeba tento ukazatel snížit, a to cca o 21 dnů, a to i přes fakt, že konkurenční podnik vykazuje dvojnásobně vyšší dobu obratu zásob. Vysoká hodnota doby obratu zásob je způsobena přebytečnými a zastaralými zásobami divize (neboli zásobami bez pohybu). Tato skutečnost byla zjištěna na základě rozhovoru s ekonomem divize a na základě pozorování.

V divizi je prováděna analýza zásob, které jsou bez pohybu. K vyhodnocení těchto zásob je používán program v systému SAP. Jako zásoby bez pohybu jsou označovány zásoby, které ve sledovaném období nebyly vydány do spotřeby nebo prodány. V divizi jsou analyzovány ty zásoby, které byly čtvrt roku bez pohybu. Vedoucí obchodních oddělení divizí zdůvodňují příčiny nepřesunutí těchto zásob, informují o potřebnosti těchto zásob s uvedením předpokládaného termínu jejich spotřeby. Pokud divize označí zásoby jako nepotřebné, jsou přeskládněny do oboru Zásobování, které se centrálně zabývá prodejem těchto nepotřebných zásob. Zásoby jsou nejprve nabízeny za pořizovací ceny. Pokud není projevem zájem o nabízený sortiment zásob, jsou nabízeny se slevou. Cílem při zjištění nepotřebných zásob je zajistit jejich odprodej, aby nebyly v těchto zásobách vázány finanční prostředky a nebyly vynakládány náklady na jejich skladování a aby tyto zásoby neblokovaly zbytečně skladovací kapacity.

Na zásoby na skladě hotových výrobků bez pohybu tvoří divize opravnou položku, z důvodu zachování zásady opatrnosti. Převážně se jedná o již ukončené projekty nebo o zásoby náhradních dílů k ukončeným projektům. K účetní závěrce v roce 2021 bylo zjištěno, že celková výše zásob bez pohybu činila 852 730,20 Kč. Na tyto zásoby byla tvořena opravná položka ve výši 611 494,12 Kč. Tato částka byla vyhodnocena na základě inventarizace, doby obratu zásob a také na základě odborného odhadu vedoucího ekonomického oddělení.

V tabulce 18 je zachyceno, jak divize zaúčtovala opravnou položku k zásobám v roce 2021. Pro zaúčtování OP divize využívá účet na straně MD 559.400 – Opravné položky k zásobám – tvorba a na straně D 194.230 – Opravná položka k výrobkům.

Tabulka 18: Zaúčtování opravné položky na zásoby v roce 2021

Č.	Doklad	Účetní případ	Částka v Kč	Účtování	
				MD	D
1.	VÚD	Tvorba opravné položky k zásobám	611 494,12	559.400	194.230

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat divize

6.6 Účtování zásob v účetní jednotce (divizi)

Účetní jednotka jako celek účtuje zásoby pomocí způsobu A, tzn. během účetního období se využívají účty 1. účtové třídy Zásoby a je zajištěna maximální evidence. Pro účtování všech materiálových pohybů v SAPu je nastaveno automatické účtování. Účtování je řízeno stanovením **třídy ocenění**⁵ v kmenovém záznamu materiálu. Třídy ocenění jsou založeny dle analytiky nákladových účtů spotřeby materiálu a vyjadřují účel použití materiálu a účet zásob, na který má být materiál zaúčtován. Každý kmenový záznam materiálu má jednu třídu ocenění, která určuje účet spotřeby při výdeji nebo prodeji materiálu (na základě druhu pohybu materiálu).

Následující výčet popisuje některé třídy ocenění:

- M100 – Přímý materiál výroby (účet 501.000),
- M130 – Pomocný materiál dílenský (účet 501.300),
- M132 – Ochranné pomůcky (účet 501.320),
- M134 – Náhradní díly (účet 501.340),
- M162 – Nářadí a měřidla (účet 501.620),
- V310 – Hotové výrobky (583.100)

6.6.1 Účtování nakupovaných zásob

Nakupování zásob v divizi probíhá přímo přes systém SAP (objednávka). K tomu, aby nákup materiálu mohl být realizován, tak divize eviduje tzv. nákupní doklady, jedná se o:

- požadavek na objednávku – definuje potřebu materiálu nebo služby,
- poptávku – slouží ke zprostředkování potenciálním dodavatelům potřebu definovanou v požadavku objednávky,

---

⁵ Slovo „ocenění“ může být trochu matoucí, protože se nejedná o ocenění zásob, ale o způsob jejich účtování. V systému SAP je to takto ale nazýváno.

- nabídku – obsahuje podmínky dodavatele a tvoří podklad pro výběr dodavatele,
- kontrakt – druh rámcové smlouvy – závazné prohlášení k odběru materiálu nebo služby v rámci dohodnutého termínu,
- plán dodávek – druh rámcové smlouvy – obsahuje fixně definované časové termíny, k nimž mají být dodávky provedeny.

Každému nákupnímu dokladu je přiřazeno číslo, které je zadané buď interně, nebo externě. Interní přiřazení čísel znamená, že sám systém SAP toto číslo přiřadil. Externí přiřazování znamená, že osoba, která doklad vyhotovuje, určí jeho číslo.

Nákupní doklad je rozčleněn na dvě části: do hlavičky dokladu a oblasti jednotlivých položek. V každém dokladu je možná jedna hlavička a několik položek. Hlavička dokladu obsahuje informace platné pro celý doklad, položky pak materiály nebo služby, které mají být pořízeny. Součástí hlavičky jsou také údaje o dodavateli a číslo dokladu, zatímco jednotlivé položky udávají materiál a objednané množství.

Divize musí při vytváření nákupních dokladů také rozlišit, zda zásoby, které pořizuje, jsou pořizovány do skladu nebo pro spotřebu. **Pořizování na sklad** znamená, že je materiál po příjmu uložen na sklad. Při pořízení materiálu na sklad se stav materiálu na skladě zvýší příjmem materiálu a záznamem o výdeji materiálu sníží. Při **pořizování pro spotřebu** (tzv. průběžný materiál, jehož nákup se neopakuje) se musí stanovit účel spotřeby, a to přiřazením nákladového účtu. Materiál, který je pořízen přímo pro spotřebu, se při příjmu zaúčtuje na spotřební účty. Množství a hodnota stavu na skladě se nezvýší.

V kapitole 6.3 Skladová evidence zásob v ÚJ (divizi) bylo napsáno, že kmenový záznam se tvoří i pro dodavatele. Dodavatelé jsou obchodní partneři, od kterých divize nakupuje. V systému SAP je dodavatel určen jednoznačným číslem 21xxxxxxx. Dodavatel má svá všeobecná data (název, adresa, země, IČO apod.), která platí pro všechny organizační celky (divize). Dále kmenový záznam dodavatele obsahuje informace o bankovním spojení, měnu dodavatele, sjednané dodavatelské podmínky apod. Pro účetní vazby ve společnosti s dodavatelem slouží účetní data. Veškeré požadavky na založení a změnu všeobecných a účetních dat dodavatelů se předávají centrálně pověřenému pracovníkovi, který posoudí správnost požadavku a požadavek vyřídí.

Divize nakupuje zásoby pouze z tuzemska a z EU, tzn. nenakupuje ze třetích zemí. K přepočítání cizí měny na českou měnu využívá denní kurz ČNB platný ke dni uskutečnění zdanitelného plnění.

Nákup materiálu z tuzemska

Tabulka 19 zobrazuje zaúčtování faktury přijaté z tuzemska, konkrétněji od dodavatele, který využívá právní formu s. r. o. Divize nakupovala režijní materiál (pomocný materiál), přesněji pás brusný, 200 ks tohoto materiálu a cena za měrnou jednotku byla 6,66 Kč. Datum dokladu byl 03.11.2023 a datum účtování 27.11.2023. Příjem materiálu na sklad se konal 7.11.2023 a výdej materiálu byl 24.11.2023. FAP byla uhrazena ve splatnosti, a to 15.11.2023.

Tabulka 19: Účtování pořízení materiálu od tuzemského dodavatele

Č.	Doklad	Účetní případ	Částka v Kč	Účtování	
				MD	D
1.	FAP	Faktura přijatá z tuzemska za nákup režijního materiálu, cena bez DPH	1332,00	111.110	
		- poštovné	100,00	112.050	
		- haléřové zaokrouhlení	0,28	112.050	
		- DPH – vstupní 21 %	300,72	343.100	
		- Cena s DPH	1733,00		321.000
2.	PŘI	Příjem materiálu na sklad	1332,00	112.010	111.110
3.	VBÚ	Úhrada FAP	1733,00	321.000	221.060
4.	VÝD	Výdej materiálu do spotřeby	1332,00	501.300	112.010

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat divize

Nákup materiálu byl zaúčtován na účet 111.110 – Pořízení materiálu. Na účtu 112.050 – Cenové odchylky režijního materiálu přibyly dva účetní případy, a to 100 Kč za poštovné a 0,28 Kč haléřové zaokrouhlení. Příjem materiálu na sklad byl v pevné ceně dle kmenového záznamu. Faktura byla uhrazena z účtu 221.060 – Běžný účet vedený u ČSOB. Celá výše tohoto materiálu byla vydána do spotřeby, která se účtovala na účet 501.300 – Spotřeba pomocného materiálu dílenského.

Někdy divize využívá svou vlastní vnitropodnikovou dopravu materiálu, avšak nevyužívá účet 586 – Aktivace vnitropodnikových služeb, ale dopravu účtuje v rámci vnitropodnikového účetnictví.

Nákup materiálu ze zahraničí

Následující tabulka 20 prezentuje účtování FAP divize od zahraničního dodavatele na nákup režijního materiálu. Datum dokladu byl 06.04.2023 a datum účtování byl 28.04.2023. Příjem materiálu proběhl 13.4.2023. Faktura byla zaplacená 5.5.2023.

Tabulka 20: Účtování pořízení materiálu od zahraničního dodavatele

Č.	Do-klad	Účetní případ	Částka v EUR	Částka v Kč	Účtování	
					MD	D
1.	FAP	Nákup materiálu od zahraničního dodavatele, kurz 23,41 Kč/EUR, cena bez DPH	1 724,80	40 377,57		321.700
		- cena materiálu	1 686,00	39 469,26	111.110	
		- dopravné	38,80	908,31	112.050	
		- cenová odchylka	0,00	227,61	112.050	111.110
3.	PŘI	Příjem materiálu na sklad, kurz 23,275 Kč/EUR	X	34 400,41	112.010	111.110
			X	3 630,92	112.010	111.110
			X	1 210,32	112.010	111.110
4.	VÚD	DPH – reverse charge 21 %	362,21	8 479,34	343.500	343.500
5.	VBÚ	Úhrada faktury zahraničnímu dodavateli, kurz 23,4 Kč/EUR	1 724,80	40 360,32	321.700	221.060
6.	VÚD	Kurzový zisk	X	17,25	321.700	663.300

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat divize

Z tabulky 20 je vidět, že při pořízení materiálu nastaly cenové odchylky. Na účet 112.050 se účtují jak cenové odchylky, tak vedlejší náklady související s pořízením materiálu. Částka 38,80 EUR (908,31 Kč) je za dopravu materiálu. Zbývá částka 227,61 Kč je cenová odchylka, která vznikla změnou kurzu (faktura z 6.4.2023 účtovaná kurzem 23,41 Kč/EUR, příjem materiálu na sklad dne 13.4.2023 kurzem 23,275 Kč/EUR). Příjem materiálu byl podle příjemky v celkové hodnotě 39 241,65. Při pořízení materiálu od zahraničního dodavatele využívá divize tzv. reverse charge neboli přenesení daňové povinnosti. Tzn. dodavatel přesunul příznání a zaplacení daně na kupujícího. Divize k účtování DPH při zahraničním obchodním styku nevyužívá účet 349 – Spojovací účet k DPH, ale účtuje DPH „zjednodušeně“, a to na straně MD i D účet 343.500 – DPH – Reverse charge. Úhrada faktury proběhla dne 5.5.2023, kdy kurz byl 23,4 Kč/EUR, tzn. vznikl zde kurzový rozdíl, a to 17,25 Kč, který je pro divizi ziskem a účtuje se na D 663.300 – Kurzové zisky – dovoz.

6.6.2 Zásoby vlastní činnosti a prodej

Zásoby vlastní činnosti

Divize vede dva druhy zásob vlastní činnosti, a to nedokončenou výrobu a výrobky. Polotovary a mladá zvířata a jejich skupiny divize neviduje. To znamená, že divize využívá ze syntetických účtů 12. účtové skupiny – Zásoby vlastní činnosti účty 121 – Nedokončená výroba a 123 – Výrobky a z 58. účtové skupiny – Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace účty 581 – Změna stavu nedokončené výroby a 583 – Změna stavu výrobků. Tyto účty má pak analyticky rozčleněné.

V tabulce 21 je uvedeno, jak divize účtuje o změně stavu nedokončené výroby, může nastat buď přírůstek nebo úbytek. Divize do 4. pracovního dne měsíce března spočítala stav nedokončené výroby a do 8. pracovního dne musela být nedokončená výroba zaúčtována. Datum dokladu a datum účtování byl 28.02.2023, právě proto, aby byla zachována zásada, že všechny účetní položky musí být zaúčtovány k tomu období, do kterého patří.

Tabulka 21: Účtování přírůstku nedokončené výroby

Č.	Účetní případ	Částka	Účtování	
			MD	D
1.	Přírůstek nedokončené výroby	434 247,52	121.000	581.100

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat podniku

Z tabulky 21 je zřejmé, že v měsíci únor v roce 2024 nastal v divizi přírůstek nedokončené výroby. Znamená to, že se do konce měsíce nestihly vyrobit všechny výrobky z vydaného přímého materiálu a tento materiál zůstal buď ve výrobních strojích anebo jako nedokončený (neopracovaný) výrobek na dílně divize. Úbytek nedokončené výroby by se účtoval se stejnými účty, ale naopak, tzn. MD – 581.100 – Změna stavu nedokončené výroby, D – 121.000 – Nedokončená výroba.

V následující tabulkách 22 a 23 je znázorněno účtování změny stavu výrobků na skladě. Tabulky byly zpracovány na základě příjemek a výdejek výrobků. Příjem výrobků na sklad nastal 21.2.2023 a výdej výrobků ze skladu nastal 20.2.2023. Příjemka a výdejka spolu nesouvisí.

Tabulka 22: Účtování přírůstku výrobků

Č.	Účetní případ	Částka	Účtování	
			MD	D
1.	Přírůstek výrobků na skladě	1 405,04	123.010	583.100
2.	Přírůstek výrobků na skladě	11 708,63	123.010	583.100
3.	Přírůstek výrobků na skladě	594,23	123.010	583.100
4.	Přírůstek výrobků na skladě	5 125,25	123.010	583.100
5.	Přírůstek výrobků na skladě	3 788,23	123.010	583.100
6.	Přírůstek výrobků na skladě	8 913,48	123.010	583.100
7.	Přírůstek výrobků na skladě	16 539,41	123.010	583.100

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat podniku

Z tabulky 22 lze vidět, že celkový příjem výrobků na sklad byl ve výši 48 074,27 Kč. Výrobky jsou na sklad přijaty ve výrobní ceně. Jedná se o výrobky PT housing a víko. Položek na příjemce je mnoho, protože vždy bylo přijato jiné množství těchto výrobků. Jako účet výrobků divize využívá analytický účet 123.010 – Výrobky na skladě, který je na straně MD. Souvztažný účet pro příjem výrobků na sklad divize založila analytický účet 583.100 – Změna stavu výrobků, který je na straně D.

Tabulka 23: Účtování úbytku výrobků

Č.	Účetní případ	Částka	Účtování	
			MD	D
1.	Úbytek výrobků na skladě	20 815,72	583.200	123.010
2.	Úbytek výrobků na skladě	44 537,50	583.200	123.010
3.	Úbytek výrobků na skladě	64 286,22	583.200	123.010
4.	Úbytek výrobků na skladě	111 168,00	583.200	123.010
5.	Úbytek výrobků na skladě	58 087,04	583.200	123.010
6.	Úbytek výrobků na skladě	126 901,44	583.200	123.010
7.	Úbytek výrobků na skladě	27 171,94	583.200	123.010
8.	Úbytek výrobků na skladě	60 695,46	583.200	123.010
9.	Úbytek výrobků na skladě	10 574,34	583.200	123.010

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat podniku

Předchozí tabulka 23 znázorňuje účtování vyskladnění výrobků v celkové výši 524 237,66 Kč. Pro účtování úbytků výrobků divize využívá analytický účet 123.100 – Výrobky na skladě, stejně jako u příjmů. U výdeje výrobků ze skladu je tento účet na straně D. Jako souvztažný účet k této účetní operaci využívá analytický účet 583.200 – Změna stavu výrobků – úbytek ze skladu výrobků.

Prodej výrobků odběratelům

Všichni externí zákazníci (odběratelé) musí mít také svůj kmenový záznam (viz. kapitola 6.3 Skladová evidence v ÚJ (divizi)), číslo zákazníka je na desetimístné, které začíná 11xxxxxxx. Divize, které mezi sebou obchodují v rámci společnosti XY, a. s. musí mít také vytvořený svůj kmenový záznam, číslo divize je na 5 míst. Kmenový záznam odběratele se skládá ze všeobecných dat, jedná se o základní data společná pro celou společnost XY, a. s., dále z dat k oblasti odbytu a účetnictví. Za data k odběratelům také zodpovídá centrálně zodpovědný pracovník.

Divize prodává své výrobky v tuzemsku a také do EU (spíše se jedná ale o výjimečnou situaci). Hlavní prodej divize je v rámci vnitropodnikového účetnictví (mezi divizemi). Jedná se o vnitropodnikové faktury, ale jsou zaúčtované jako aktivity.

V tabulce 24 je uvedeno účtování faktury vydané českému odběrateli využívající právní formu s. r. o. Měna faktury je Česká koruna. Faktura byla založena a účtována 18.4.2023.

Tabulka 24: Účtování prodeje výrobků českému odběrateli

Č.	Doklad	Účetní případ	Částka v Kč	Účtování	
				MD	D
1.	FAV	Prodej výrobků českému odběrateli v CZK, cena včetně DPH	930 324,11	311.000	
		- DPH – výstupní 21 %	161 461,21		343.200
		Tržby za vlastní výrobky	13 440,70		601.100
		Tržby za vlastní výrobky	398 009,30		601.100
		Tržby za vlastní výrobky	274 300,00		601.100
		Tržby za vlastní výrobky	83 112,90		601.100
2.	VÝD	Vyskladnění prodaných výrobků	248 154,60	583.200	123.010
3.	VBÚ	Úhrada odběratelské faktury	930 324,11	221.060	311.000

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat podniku

Faktura zobrazená v tabulce 24 měla čtyři položky výrobků. Celkové tržby za výrobky činily 768 862,90 Kč. Výrobky byly vyskladněny ve výrobní ceně v celkové výši 248 154,60 Kč. Výdej výrobků se zaúčtuje na MD 583.200 – Změna stavu výrobků – úbytek ze skladu výrobků a na D 123.010 – Výrobky na skladě. Úhrada faktury proběhla převodem na účet 221.060 – Běžný účet vedený u ČSOB (MD), přičemž zanikla pohledávka odběrateli 311.000 – odběratelé tuzemsko – krátkodobé pohledávky (D).

Tabulka 25 obsahuje, jak divize účtuje o prodeji svých výrobků českému odběrateli, který používá právní formu s. r. o. Jedná se o fakturu vydanou, která byla založena a účtována 03.01.2024. Měna tohoto dokladu je EURO, protože obchodní partner divize tuto měnu více preferuje.

Tabulka 25: Účtování prodeje výrobků českému odběrateli v měně EURO

Č.	Do-klad	Účetní případ	Částka v EUR	Částka v Kč	Účtování	
					MD	D
1.	FAV	Prodej výrobků českému odběrateli v EURECH, kurz 24,675 Kč/EUR – cena včetně DPH	112 606,13	2 778 556,26	311.000	
		- DPH – výstupní 21 %	19 543,21	482 228,70		343.200
		Tržby za vlastní výrobky	1 779,15	43 900,53		601.100
		Tržby za vlastní výrobky	3 796,99	93 690,73		601.100
		Tržby za vlastní výrobky	3 567,20	88 020,66		601.100
		Tržby za vlastní výrobky	14 400,00	355 320,00		601.100
		Tržby za vlastní výrobky	35 421,98	874 037,36		601.100
		Tržby za vlastní výrobky	3 630,24	89 576,17		601.100
		Tržby za vlastní výrobky	2 577,02	63 587,97		601.100
		Tržby za vlastní výrobky	1 759,23	43 409,00		601.100
		Tržby za vlastní výrobky	4 508,80	111 254,64		601.100
		Tržby za vlastní výrobky	8 168,40	201 555,27		601.100
		Tržby za vlastní výrobky	5 030,81	124 135,24		601.100
		Tržby za vlastní výrobky	1 809,41	44 647,19		601.100
		Tržby za vlastní výrobky	3 309,47	81 661,17		601.100
		Tržby za vlastní výrobky	2 290,20	56 510,69		601.100
		Tržby za vlastní výrobky	1 014,02	25 020,94		601.100
2.	VÝD	Vyskladnění prodaných výrobků	X	1 079 509,90	583.200	123.010
3.	VBÚ	Úhrada odběratelské faktury, kurz 25,215 Kč/EUR	112 606,13	2 839 363,57	221.060	311.000
4.	VÚD	Kurzový zisk	X	60 807,31	311.000	663.400

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat podniku

V tabulce 25 je zřejmé, že příslušná FAV měla několik položek, jedná se o různé výrobky divize. Tržby za vlastní výrobky dohromady činí 93 062,92 EUR (2 296 327,56 Kč). Výrobky jsou vyskladněny ve výrobní ceně (pouze v Kč), která dohromady činila 1 079 509,90 Kč. Výdej výrobků se zaúčtuje na MD 583.200 – Změna stavu výrobků – úbytek ze skladu výrobků a na D 123.010 – Výrobky na skladě. Úhrada faktury proběhla

12.2.2024, kdy byl kurz 25,215 Kč/EUR, tzn. divizi vznikl kurzový zisk ve výši 60 807,31 Kč, který se zaúčtoval na stranu D účtu 663.400 – Kurzové zisky – vývoz.

Prodej výrobků jiné divizi v podniku

Výše bylo popsáno, že divize také prodává své výrobky jiným divizím v podniku. V následující tabulce 26 je ukázáno účtování vnitropodnikové faktury jiné divizi ve společnosti XY, a. s. Jedná se o 1 ks formy, která není zařazena do DHM.

Tabulka 26: Účtování prodeje jiné divizi

Č.	Doklad	Účetní případ	Částka v Kč	Účtování	
				MD	D
1.	VF	Vnitropodniková faktura	3 719 303,00	111.110	584.100

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat podniku

Divize k účtování vnitropodnikových faktur nevyužívá účty v 8. a 9. účtové třídě, ale účtuje o nich jako o aktivaci. Využívá účet 584⁶.100 – Aktivace materiálu, protože se ještě nejedná o hotový výrobek. V jiné divizi zaměstnanci tento rozpracovaný výrobek dokončí a prodají.

6.6.3 Zásoby na konci účetního období

Podklad pro zaúčtování nevyfakturovaných dodávek a materiálu na cestě je program v systému SAP. Tento stav je dále zaúčtován na základě provedené inventarizace zásob na konci účetního období (více popsáno v podkapitole 6.4.1 Inventarizace zásob na konci účetního období). Na základě rozhovoru s materiálovou účetní tento stav během předchozích šesti let nenastal z důvodu malého objemu faktur přijatých. Divize si dokáže zajistit, aby všechny potřebné faktury obdržela v daném období.

Účty vytvořené pro tento stav zásob:

- **119.010 – Materiál na cestě** – na tento účet se účtuje zůstatek účtu Pořízení materiálu ke dni účetní závěrky. Jsou zde evidovány faktury za dodaný materiál, který nebyl dosud převzat.
- **389.110 – Dohadné účty pasivní** – účtují se zde nevyfakturované dodávky materiálu.

---

⁶ Ve vzorové účtové osnově je účet 584 nazván jako Změna stavu mladých a ostatních zvířat a jejich skupin, avšak divize tento účet využívá pro aktivaci materiálu.

6.6.4 Účtování způsobem B v účetní jednotce (divizi)

Autorka nedoporučuje divizi účtovat zásoby pomocí způsobu B. Způsob B by měly využívat takové podniky, které mají malé množství zásob, což divize nevykazuje. V divizi se vyskytuje velký objem zásob, proto je účtování zásob způsobem A žádoucí.

Kdyby divize využívala účtování zásob způsobem B, nebyla by dodržena maximální evidence zásob a neměla by informaci o skutečném stavu zásob během účetní období. Především by divize neměla informace o průběžném výsledku hospodaření. Tuto informaci divize potřebuje, protože sestavuje měsíční výkaz zisků a ztráty. Účtováním zásob způsobem B by byl průběžný měsíční výsledek hospodaření velmi zkreslený, protože spotřeba zásob by tvořila podstatnou položku nákladů.

7 Vyhodnocení analýzy, stanovení doporučení, diskuse

Cíl práce byl zaměřen na analýzu účetních operací a specifický oblastí, které jsou spojené se zásobami ve zvolené obchodní společnosti. Analýza proběhla ve společnosti XY, a. s., a to v konkrétní divizi této společnosti.

Kapitola 6.1 byla věnována analýze, jak divize člení své zásoby. Členění zásob je vyjmenováno v kapitole 2.1 v teoretické části práce, a to podle vyhlášky č. 500/2002 Sb. Bylo zjištěno, že divize eviduje a člení některé druhy zásob podle této vyhlášky. Jako materiál divize vede přehled o základním (přímém materiálu), pomocných látkách a pomocném materiálu, náhradních dílech, obalech a obalovém materiálu a drobném hmotném majetku, který se považuje za zásoby. Jako další skupinu materiálu vede divize ostatní režijní materiál a ochranné pomůcky. Ze zásob vlastní výroby divize vede nedokončenou výrobu a výrobky. Jak uvádí Brabec et al. (2024), ne každá ÚJ uvažuje všechny druhy zásob vlastní činnosti.

V podkapitole 6.2.3 bylo uvedeno, jak divize oceňuje zásoby pomocí metody pevných cen s odchylkou (průměrná hodnota výdeje zásob do spotřeby byla ve výši 1 172,51 Kč). U konkrétní zásoby došlo během roku 2023 k přecenění dvakrát, a tím vznikla cenová odchylka. V dalších podkapitolách 6.2.4 a 6.2.5 bylo uvedeno, jak by vypadalo ocenění zásoby pomocí metody váženého aritmetického průměru proměnlivého a metody FIFO. V následující podkapitole 6.2.6 byl shrnut průměrný výdej zásob do spotřeby v hodnotovém vyjádření. Jako nejvyšší průměrná hodnota výdeje vychází u metody FIFO (1 188,25 Kč). Dle Březinové (2019b) lze ekonomicky situaci při ocenění metodou FIFO vnímat tak, že v případě snižování inflace je nejstarší dodávka většinou nejdražší, tím dochází postupně k vykazování vyššího výsledku hospodaření, a tudíž k vyššímu základu daně pro výpočet daně z příjmů. V případě analyzované divize se toto těžko prokazuje, z důvodu minimálních nákupů během roku 2023 (nastaly pouze dva příjmy na sklad). V průběhu roku 2023 se inflace snižovala. První výdeje zásob do spotřeby proběhly z PS, kdy byla cena nejvyšší. Když se tato zásoba vyčerpala, nastal výdej zásob z příjmu z 16.03.2023, kdy cena byla stále stejná. Proto náklady byly po celý rok 2023 vysoké (a tím by došlo ke snížení VH). Jako druhý nejvyšší výsledek, v průměrné hodnotě výdeje zásoby do spotřeby, vyšel u váženého aritmetického průměru proměnlivého (1 185,29 Kč). Zlámal & Bellová (2021) se domnívají, že je v ČR dosud nejobvyklejší metoda

oceňování zásob v průměrných cenách. Avšak na základě řízeného rozhovoru s centrálním expertem na oceňování zásob bylo zjištěno, že pro podnik (divizi) je nejvýhodnější oceňovat zásoby pomocí metody pevné ceny s odchylkou, a to z důvodu převážného výskytu sériové výroby. Pomocí správného oceňování zásob je též podnik (divize) schopen vykazovat objektivní vyjádření a účtování nedokončené výroby.

Náklady související s pořízením jsou evidovány na účtu cenových odchylek (účty 112.030 a 112.050). Dle Louši (2019) se jedná o jeden z nejčastějších postupů evidování nákladů souvisejících s pořízením v praxi (při použití metody ocenění pomocí pevných cen s odchylkou). Dle ČÚS 015 – Zásoby se tyto náklady a případné odchylky rozpouštějí způsobem stanoveným vnitřním předpisem ÚJ, což divize dodržuje.

V kapitole 6.3 byly analyzovány příjemky, výdejky a skladní karty zásob. Bylo zjištěno, že veškeré tyto interní účetní doklady jsou zaevidovány v systému SAP. Jak uvádí Křídlová (2023), v dnešní době existuje mnoho nástrojů a technologií, které umožňují digitalizaci firemních procesů, tím jedním je právě systém SAP. Divize zakládá svůj další interní doklad, a to kmenový záznam, který je pro fungování skladového hospodářství a dalších činností, velmi důležitý. Se skladovou evidencí dále souvisí sklady divize. Divize nejen, že využívá své vlastní sklady, ale také využívá konsignační sklad, který není ve vlastnictví divize, ale je ve vlastnictví dodavatele konkrétního materiálu. Jak uvádí Hejná (2019), využití konsignačního skladu slouží pro zajištění plynulosti výroby odběratele a dále má odběratel zásoby neustále k dispozici. Březinová (2019b) dále doplňuje, že účelem konsignačního skladu je co největší přiblížení zásob k odběrateli. Odběratel je zajištěn dostatkem zásob a nedochází ke zbytečnému prodlení ve výrobě.

Kapitola 6.4 byla zasvěcena k analýze celkového procesu inventarizace v divizi. Divize provádí pouze periodickou inventarizaci. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví nabízí možnost provádění i průběžné inventarizace, a to právě u zásob a DHM. Průběžná inventarizace se provádí u zásob účtovaných podle druhů nebo podle míst uložení nebo podle jejich hmotně odpovědných osob. Divize účtuje zásoby podle druhů (analytická evidence), proto by bylo vhodné provádět i průběžnou inventarizaci. Březinová (2019b) uvádí, že výhodou této inventarizace je, že ÚJ má vyčleněné zaměstnance na tuto činnost a znamená to, že inventarizační rozdíly mohou vznikat již v průběhu účetního období. Inventarizační komise musí průběžně pracovat a vyhodnocovat případné zjištěné rozdíly. V podkapitole 6.4.2 bylo zjištěno, že v předchozích pěti letech nebyly vedeny záznamy o inventarizačních rozdílech na zásobách divize. Dle Pokorné (2023) se jedná o ideální stav.

Znamená to tedy, že divize má účinný systém sledování svých aktiv, který eliminuje inventarizační rozdíly. Divize má vytvořené normy přirozených úbytků, a to u nafty. Podle Březinové (2019a) může úbytek v rámci norem vzniknout právě i u pohonných hmot, a to snížením (změnou) teploty.

Kapitola 6.5 se zaměřuje na okolnosti z pohledu financí podniku, respektive na finanční analýzu, která souvisí se zásobami. Byly analyzovány dva poměrové ukazatele – obrat zásob a doba obratu zásob. Celková společnost XY, a. s. byla porovnáována s konkurenčním podnikem, divize byla porovnáována s průměrem v odvětví. Obrat zásob je charakteristický tím, že je požadována jeho nejvyšší hodnota. Obrat zásob za celou společnost XY, a. s. ve srovnání s konkurenčním podnikem vyšla pozitivní, i když se od roku 2019 do roku 2022 snižoval, tzn. ve všech analyzovaných letech měla společnost XY, a. s. vyšší obrat zásob než konkurenční podnik. Průměrný obrat zásob za divizi v letech 2017-2019 (3,68 obratů) vyšel ve srovnání s průměrem v odvětví (4,55 obratů) lehce podprůměrem. K dokonalosti by chtělo obrat zásob zvýšit, a to přesně o 0,87 obratů. Doba obratu zásob by měla být co nejnižší. Srovnání společnosti XY, a. s. s konkurenčním podnikem vyšlo pozitivní, tzn. společnost XY, a. s. vykazovala po celou analyzovanou dobu nižší dobu obratu než konkurenční společnost. Problém nastává při srovnání divize a průměru v odvětví. Zde se divize nepohybuje v průměrných hodnotách o cca 21 dnů, důvodem jsou zastaralé zásoby bez pohybu. Proto je na místě doporučení zredukovat nepotřebné zásoby, a to především prodejem, protože by se tím zvýšily tržby divize (což by mělo za následek i zlepšení obratu zásob). Jak uvádí Březinová (2019a), prodávají se nepotřebné, nevyužitelné, zbytečné apod. zásoby. Výhoda je taková, že proti nákladu na vyskladnění prodávaných zásob, stojí výnos (tržba z prodeje).

Divize provádí analýzu zásob bez pohybu. Na základě doby obratu zásob, inventarizace a také individuálního posouzení vedoucích zaměstnanců se tvoří opravná položka k zásobám, která přechodně snižuje jejich hodnotu. Tím lze usoudit, že divize se snaží své zásoby snižovat alespoň pomocí opravných položek, což je také správný postup. Šindelář & Müllerová (2022) potvrzují, že opravná položka se tvoří z důvodu snížení hodnoty aktiva. Konkrétně opravná položka k zásobám se tvoří tehdy, pokud je jejich tržní hodnota, za kterou by je bylo možno prodat nižší, než hodnota uvedená v účetnictví (pořizovací cena u nakupovaných zásob, vlastní náklady u zásob vlastní činnosti).

Co se týče porovnání divize a celkové společnosti XY, a. s., vzhledem k obratu zásob, tak z grafu 1 je patrné, že obrat zásob za celou společnost XY, a. s. od roku 2019

do roku 2022 klesá. Divizi se obrat zásob od roku 2020 podařilo zvyšovat, s výjimkou roku 2021, kde došlo k mírnému poklesu. Kdyby se divize pohybovala v průměrných hodnotách ve svém odvětví, přineslo by to pozitivní vliv jak pro divizi, tak pro celou společnost XY, a. s. Z pohledu doby obratu zásob jsou výsledky analýzy horší. Z grafu 3 je patrné, že doba obratu zásob divize velmi převyšuje dobu obratu celého podniku. Je to proto, že celková společnost XY, a. s. se skládá z dalších čtyř divizí, tzn. doba obratu zásob je průměrnou hodnotou za všechny divize. Divize, na kterou se autorka zaměřila má vysoké hodnoty doby obratu zásob, a proto se průměr společnosti XY, a. s. jako celku zvyšuje. Proto zde opět platí doporučení zredukovat zásoby bez pohybu.

Kapitola 6.6 se zaměřuje na analýzu účtování zásob v divizi společnosti XY, a. s. Divize účtuje zásoby způsobem A, jedná se o správný postup, protože účtování zásob způsobem B by podmínkám, které se v divizi vyskytují, nevyhovovalo. Müllerová & Šindelář (2016) píší, že účtování zásob způsobem B je zjednodušení účetních postupů. Hlavní nevýhodou je, že v průběhu účetního období nelze v účetnictví zjistit aktuální stav zásob. Sedláček et al. (2012) doplňují, že způsob A by měly využívat takové podniky, ve kterých dochází k velkému pohybu zásob na skladě, což divize splňuje. Proto způsob B vhodný není. Divize k účtování využívá analytické rozčlenění syntetických účtů. Máče (2013) vysvětluje, že analytickou identifikací se získá představa o tom, jak účetní systém funguje v průběhu účetního období. Dvořáková (2021) doplňuje, že se jedná o detailnější členění konkrétního syntetického účtu, kam se evidují podrobnější informace. Divize nakupuje materiál jak z tuzemska, tak z EU. Pro přepočtení cizí měny na českou divize využívá denní kurz stanovený ČNB. V tabulce 20 je uvedeno účtování pořízení materiálu od zahraničního dodavatele, kde vznikla odchylka 227,61 Kč vlivem denního kurzu. Proto by autorka doporučila založení pevného kurzu pro přepočtení cizích měn na českou měnu, z důvodu snížení/eliminace těchto rozdílů (odchylek). Pevný kurz je definován zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Jak uvádí Líbal (2017), pevný kurz zjednodušuje práci s přepočtem cizí měny na měnu českou a mnohdy může být použit jako „úspora“ nutnosti vyúčtování kurzových rozdílů.

V kapitole 6.6 (podkapitola 6.6.3) se také řeší problematika zásob na konci účetního období. Bylo zjištěno, že divize během předchozích šesti let neevidovala záznamy o tomto stavu, a to z důvodu malého objemu faktur přijatých. Dle článku Materiál na cestě a nevyfakturované dodávky materiálu (c2019) se jedná o ojedinělé účetní případy.

8 Závěr

Tématem bakalářské práce byly zásoby v obchodní společnosti. Cílem bylo analyzovat účetní operace a specifické oblasti spojené se zásobami ve zvolené obchodní společnosti a navrhnout případná opatření.

Teoretická část se zaměřila na vymezení zásob z účetního hlediska a popis jejich členění, metody oceňování zásob při pořízení a vyskladnění, dále na skladovou evidenci zásob, zásoby na konci účetního období a celý proces inventarizace. Práce zahrnovala pohled nejen účetní, ale i finanční a vymezila účtování zásob metodami A a B.

Praktická část se zprvu zaměřila na charakteristiku vybrané obchodní společnosti, která se skládá z pěti divizí. Právě na jednu divizi byla bakalářská práce zaměřena. Nejdříve byly zásoby v divizi vymezeny. Pak byla provedena analýza oceňování zásob, a to metodou pevné ceny s odchylkou, váženým aritmetickým průměrem proměnlivým a metodou FIFO. Poté byla pozornost zaměřena i na skladovou evidenci zásob, celý proces inventarizace a na oblast financí podniku, na poměrové ukazatele obratu zásob a doby obratu zásob. V neposlední řadě bylo analyzováno, jak divize zásoby účtuje a zda nevznikly zvláštní situace na konci účetního období, a to materiál na cestě a nevyfakturované dodávky. Bylo zjištěno, že divize eviduje zásoby podle vyhlášky č. 500/2002 Sb. Divize oceňuje zásoby pomocí metody pevných cen s odchylkou, jedná se o správné oceňování zásob. Vedlejší náklady související s pořízením eviduje na účtu cenových odchylek. Tyto náklady a cenové odchylky divize rozpouští v souladu s ČÚS 015 – Zásoby. Divize využívá konsignační sklad, s jehož používáním souvisí podrozvahová evidence, kterou divize provádí. Divize dále účtuje zásoby způsobem A, jedná se o správný způsob účtování.

Autorka na základě kapitoly 7 stanovuje doporučení zavedení průběžné inventarizace, která se provádí u zásob účtovaných podle druhů, což divize provádí. Zavedení průběžné inventarizace by mohlo vyústit k pravidelnému sledování zásob. Na základě finanční analýzy bylo zjištěno, že divize eviduje nadbytečné zásoby, proto je na místě doporučení jejich snížení, a to zejména prodejem, aby se zároveň zvýšily tržby divize. Tvorba opravné položky je také správný postup, sníží se hodnota aktiva, a to má stále pozitivní vliv jak na obrat zásob, tak dobu obratu zásob. V neposlední řadě autorka navrhuje zavedení pevného kurzu při přepočtu cizí měny na měnu českou. Mohlo by to vést ke snížení odchylek vlivem denního kurzu.

Summary

This bachelor thesis focuses on inventory analysis in a trading company located in the South Bohemian Region. The company is engaged in the production of parts for the automotive industry. The goal is to analyse accounting operations and specific areas related to inventory in the selected trading company and propose possible measures. The methods of guided interview, observation, description, comparison, analysis, and synthesis are used to develop the results. Based on the observation, it was found that the company has an excess inventory. For the business is desirable to have an optimal amount of inventory in stock. The inventory financial analysis presents that the inventory turnover time and inventory turnover for the year 2021 proved favourable for the company with respect to the competition. The conclusion is to provide the company with advice on how to properly spend the inventories.

Keywords: supplies, inventory valuation, inventory accounting, manufacturing company, analysis

Citovaná literatura

- 1) Andrlík, B., Formanová, L., Dvořáková, K., & Bastlová, V. (2022). *Finanční účetnictví podnikatelského sektoru: pohled teorie a praxe*. Wolters Kluwer ČR.
- 2) Brychta, I., Bulla, M., Krupová, T., Kuchařová, I., Pilařová, I., Pšenková, Y., & Strouhal, J. (2022). *meritum Účetnictví podnikatelů 2022* (19. vydání). Wolters Kluwer ČR.
- 3) Březinová, H. (2023). *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů* (Páté vydání). Wolters Kluwer.
- 4) Dušek, J. (2018). *Normy mank přirozených úbytků, úhynů zvířat a ztraceného zásob* (První vydání). Grada Publishing.
- 5) Dušek, J. (2023). *Podvojně účetnictví nejen pro samouky* (První vydání). Grada Publishing.
- 6) Dvořáková, D. (2021). *Základy účetnictví - 3., aktualizované vydání*. Wolters Kluwer ČR.
- 7) Hinke, J., & Bárková, D. (2017). *Účetnictví 1: Aplikace principů a technik* (3., aktualizované vydání). Grada Publishing.
- 8) Hinke, J., Bárková, D., & Hruška, Z. (2016). *Účetnictví 2: Pokročilé aplikace* (2., aktualizované vydání). Grada Publishing.
- 9) Hruška, V. (2019). *Účetní manuál pro podnikatelské subjekty, aneb, Průvodce účetními operacemi a účetní závěrkou* (2. vydání). Grada Publishing.
- 10) Hruška, V. (2023). *Účetní případy pro praxi 2023* (Osmé vydání). Grada Publishing.
- 11) Chalupa, R., Kadlec, J., Pilátová, J., Procházková, D., Sedlák, R., Skálová, J., & Vlach, P. (2018). *Abeceda účetnictví pro podnikatele* (16. aktualizované vydání). ANAG.
- 12) Juráňová, H., & Juhászová, K. (2017). *Účetnictví pro veřejnou správu v příkladech + CD*. ANAG.
- 13) Knápková, A., Pavelková, D., Remeš, D., & Šteker, K. (2017). *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady* (3., kompletně aktualizované vydání). Grada Publishing.

- 14) Kout, P., & Líbal, T. (2015). *Komplikované účetní případy a jejich daňové dopady* (Druhé vydání). VOX.
- 15) Králová, M., & Hejret, M. (2022). *Zákon o účetnictví s komentářem: s účinností od 1. 1. 2022* (Druhé vydání). Grada Publishing.
- 16) Louša, F. (2012). *Zásoby: komplexní průvodce účtováním a oceňováním* (4., aktualiz. vyd). Grada Publishing.
- 17) Máče, M. (2013). *Účetnictví a finanční řízení*. Grada Publishing.
- 18) Müllerová, L., & Šindelář, M. (2016). *Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích*. Grada Publishing.
- 19) Novotný, P. (2023). *Účetnictví pro úplné začátečníky 2023* (Sedmnácté vydání). Grada Publishing.
- 20) Nývltová, R., & Marinič, P. (2010). *Finanční řízení podniku: moderní metody a trendy*. Grada Publishing.
- 21) Růčková, P. (2021). *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi* (7. aktualizované vydání). Grada Publishing.
- 22) Sedláček, J., Hýblová, E., Křížová, Z., & Valouch, P. (2012). *Finanční účetnictví* (2. přepracované vydání). Masarykova univerzita.
- 23) Skálová, J., & Suková, A. (2022). *Podvojný účetnictví 2022* (Dvacáté osmé vydání). Grada Publishing.
- 24) Svobodová, J. (2018). *Inventarizace: praktický průvodce* (8. aktualizované vydání). ANAG.
- 25) Šindelář, M., & Müllerová, L. (2022). *Účetnictví a daně kapitálových obchodních společností: pro všechny s.r.o. a a.s.* Grada Publishing.
- 26) Štohl, P. (2018). *Učebnice účetnictví 2018 - 1. díl: pro střední školy a pro veřejnost* (Devatenácté, upravené vydání). Ing. Pavel Štohl.
- 27) Štohl, P. (2019). *Učebnice účetnictví 2019 - 2. díl: pro střední školy a pro veřejnost* (Dvacáté, upravené vydání). Ing. Pavel Štohl.
- 28) Štohl, P. (2020). *Učebnice účetnictví 2020 - 3. díl: pro střední školy a pro veřejnost* (Devatenácté, upravené vydání). Ing. Pavel Štohl.

- 29) Štohl, P., & Klička, V. (2020). *Maturitní okruhy z účetnictví: 2020* (13. upravené vydání). Ing. Pavel Štohl.
- 30) Švarcová, J. a kol. (2018). *Ekonomie: stručný přehled : teorie a praxe aktuálně a v souvislostech : učebnice*. CEED.
- 31) Vlčková, M. (2020). *Základní principy a postupy v účetnictví* (1. vydání). Wolters Kluwer ČR.
- 32) Vlčková, M., Kouřilová, J., Rybová, J., & Hlaváčková, H. (2021). *Účetnictví v obchodní činnosti*. Wolters Kluwer.
- 33) Vochozka, M. a kol. (2020). *Metody komplexního hodnocení podniku* (2. aktualizované vydání). Grada Publishing.

Články v periodiku:

- 34) Brabec, M., Zigáček, M., & Moll, V. (2024). Zásoby vlastní činnosti a jejich ověřování. *Auditing: časopis Komory auditorů České republiky*, 2024(1), 5.
- 35) Müllerová, L. (2022). Směrná účtová osnova: Účtová skupina 11 - Materiál. *Účetnictví*, 2022(8), 8-11.

Internetové zdroje:

- 36) Březinová, H. (2019a). Nepotřebné zásoby. *Daneprolidi.cz*. Retrieved March 26, 2024, from <https://www.daneprolidi.cz/clanek/nepotrebne-zasoby.htm>
- 37) Březinová, H. (2019b). Skladové hospodářství. *Daneprolidi.cz*. Retrieved March 26, 2024, from <https://www.daneprolidi.cz/clanek/skladove-hospodarstvi.htm>
- 38) Hejná, V. (2019). Nemáte vlastní skladovací prostory? Zkuste využít konsignačního skladu. *Finance.cz*. Retrieved March 24, 2024, from <https://www.finance.cz/518649-konsignacni-sklad/>
- 39) Křídlová, A. (2023). Papírová kancelář je minulost, digitalizace současnost, paperless budoucnost. *Moderní Obec*. Retrieved March 24, 2024, from <https://moderni-obec.cz/papirova-kancelar-je-minulost-digitalizace-soucasnost-paperless-budoucnost/>
- 40) Líbal, T. (2017). Účetnictví podnikatelských subjektů. *Daneprolidi.cz*. Retrieved March 25, 2024, from <https://www.daneprolidi.cz/clanek/1--ucetnictvi-podnikatelskych-subjektu.htm>

- 41) Louša, F. (2019). Vnitropodniková směrnice upravující odchylky od skutečné ceny pořízení zásob a jejich rozpouštění. Daneprolidi.cz. Retrieved March 29, 2024, from <https://www.daneprolidi.cz/interni-smernice/vnitropodnikova-smernice-upravujici-odchylky-od-skutecne-ceny-porizeni-zasob-a-jejich-rozpousteni.htm>
- 42) Materiál na cestě a nevyfakturované dodávky materiálu. (c2019). Altaxo.cz. Retrieved March 27, 2024, from <https://www.altaxo.cz/provoz-firmy/ucetnictvi-a-dane/danova-evidence/material-na-cestech-a-nevyfakturovane-dodavky-materialu>
- 43) Pokorná, L. (2023). Co představují zásoby v účetnictví a jak se o nich může účtovat? Podnikatel.cz. Retrieved March 27, 2024, from <https://www.podnikatel.cz/clanky/co-predstavuji-zasoby-v-ucetnictvi-a-jak-se-o-nich-muze-uctovat/>
- 44) Vojta, T. (2009). *Účetní osnova: Účet 124 - Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny*. Uctovani.net. Retrieved 2023-11-11, from https://www.uctovani.net/ucet.php?ucet_c=124&popis=Mlada-a-ostatni-zvirata-a-jejich-skupiny&i=68
- 45) Zlámal, J., & Bellová, J. (2021). Interpretace účetních výkazů. Daneprolidi.cz. Retrieved March 29, 2024, from <https://www.daneprolidi.cz/clanek/interpretace-ucetnich-vykazu.htm>

Právní předpisy:

- 46) České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (Český účetní standard pro podnikatele 015 – Zásoby)
- 47) Vyhláška 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví
- 48) Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Seznam použitých zkratek

- ČNB = Česká národní banka
- ČR = Česká republika
- ČSOB = Československá obchodní banka
- ČÚS = České účetní standardy
- D = Dal (levá strana účtu)
- DHM = dlouhodobý hmotný majetek
- DNM = dlouhodobý nehmotný majetek
- EU = Evropská unie
- FAP = faktura přijatá
- FAV = faktura vystavená
- Kč = koruna česká
- KS = konečný stav
- mat. = materiál
- MD = Má dáti (pravá strana účtu)
- množ. = množství
- MPO = Ministerstvo průmyslu a obchodu
- OP = opravné položky
- PPD = příjmový pokladní doklad
- PŘI = příjemka
- PS = počáteční stav
- spol. = společnost
- ÚJ = účetní jednotka
- VBÚ = výpis z běžného účtu
- VF = vnitropodniková faktura
- VH = výsledek hospodaření
- VPD = výdajový pokladní doklad
- VÚD = vnitřní účetní doklad
- VÝD = výdejka
- zač. = začátek

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1: Účtování pořízení materiálu od dodavatele, způsob A	17
Tabulka 2: Účtování pořízení materiálu od zahraničního dodavatele z EU, způsob A... ..	19
Tabulka 3: Souhrn účtování přírůstků a úbytků zásob vlastní činnosti	20
Tabulka 4: Účtování prodeje výrobků.....	20
Tabulka 5: Účtování inventarizačních rozdílů	21
Tabulka 6: Účtování materiálu na cestě	22
Tabulka 7: Účtování nevyfakturované dodávky materiálu	22
Tabulka 8: Souhrn účtování zásob způsobem B	23
Tabulka 9: Výpočet odchylky na účtu 112.050.....	35
Tabulka 10: Shrnutí výsledků všemi metodami oceňování	37
Tabulka 11: Účtování případných inventarizačních rozdílů v divizi	45
Tabulka 12: Obrat zásob za celý podnik XY, a. s. v letech 2017-2022 (v tis. Kč)	46
Tabulka 13: Obrat zásob za divizi v letech 2017-2022 (v tis. Kč).....	47
Tabulka 14: Obrat zásob konkurenčního podniku v letech 2017-2022 (v tis. Kč)	48
Tabulka 15: Doba obratu zásob za celý podnik XY, a. s. v letech 2017-2022 (v tis. Kč)	50
Tabulka 16: Doba obratu zásob za divizi v letech 2017-2022 (v tis. Kč).....	50
Tabulka 17: Doba obratu zásob konkurenčního podniku v letech 2017-2022 (v tis. Kč)	52
Tabulka 18: Zaúčtování opravné položky na zásoby v roce 2021	54
Tabulka 19: Účtování pořízení materiálu od tuzemského dodavatele	56
Tabulka 20: Účtování pořízení materiálu od zahraničního dodavatele.....	57
Tabulka 21: Účtování přírůstku nedokončené výroby	58
Tabulka 22: Účtování přírůstku výrobků	59
Tabulka 23: Účtování úbytku výrobků	59
Tabulka 24: Účtování prodeje výrobků českému odběrateli.....	60
Tabulka 25: Účtování prodeje výrobků českému odběrateli v měně EURO	61
Tabulka 26: Účtování prodeje jiné divizi.....	62

Seznam grafů

Graf 1: Porovnání obrátu zásob celého podniku a divize v letech 2017-2022	48
Graf 2: Porovnání obrátu zásob společnosti XY, a. s. a konkurence v letech 2017-2022	49
Graf 3: Porovnání doby obrátu zásob celého podniku a divize v letech 2017-2022	51
Graf 4: Porovnání doby obrátu zásob spol. XY, a. s. a konkurence v letech 2017-2022	52

Seznam příloh

Příloha 1: Účtová osnova pro podnikatele, možný vzor (2 části).....	78
Příloha 2: Ocenění pomocí pevné ceny s odchylkou – ukázkový příklad	80
Příloha 3: Příklad na ocenění zásob váženým ar. průměrem proměnlivým.....	81
Příloha 4: Příklad na ocenění zásob pomocí FIFO	82
Příloha 5: Objednávka režijního materiálu	83
Příloha 6: Faktura přijatá na režijní materiál	84
Příloha 7: Dodací list k faktuře na režijní materiál	85
Příloha 8: Příjemka režijního materiálu	86
Příloha 9: Výdejka (průvodka) režijního materiálu	87
Příloha 10: Skladní karta režijního materiálu	88
Příloha 11: Účetní doklad	89
Příloha 12: Inventarizační zápis (první část)	90
Příloha 13: Inventarizační zápis (druhá část).....	91
Příloha 14: Zápis fyzické inventury (třetí část)	92
Příloha 15: Skutečný stav skladu v evidenci SAP k porovnání s fyzickou inventurou (čtvrtá část)	93

Priloha 1: Účtová osnova pro podnikatele, možný vzor (2 části)

ÚČTOVÁ OSNOVA PRO PODNIKATELE - možný vzor

poslední aktualizace: 2021

Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek

- 01 - Dlouhodobý nehmotný majetek
  - 012 - Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
  - 013 - Software
  - 014 - Ostatní ocenitelná práva
  - 015 - Přefinanční limity
  - 016 - Emisní povolenky
  - 017 - Goodwill
  - 019 - Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek
- 02 - Dlouhodobý hmotný majetek – odpisovaný
  - 021 - Stavby
  - 022 - Hmotné movité věci a jejich soubory
  - 025 - Pěstitelské celky trvalých porostů
  - 026 - Dospělá zvířata a jejich skupiny
  - 027 - Oceňovací rozdíly k nabytému majetku
  - 029 - Ostatní dlouhodobý hmotný majetek

03 - Dlouhodobý hmotný majetek – neopisovaný

- 031 - Pozemky
- 032 - Umělecká díla, sbírky a památky

04 - Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek

- 041 - Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek
- 042 - Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek

05 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek

- 051 - Poskytnuté zálohy a závadky na dlouhodobý nehmotný majetek
- 052 - Poskytnuté zálohy a závadky na dlouhodobý hmotný majetek
- 053 - Poskytnuté zálohy a závadky na dlouhodobý finanční majetek

06 - Dlouhodobý finanční majetek

- 061 - Podílové cenné papíry a podíly – ovládaná nebo ovládaná osoba
- 062 - Podílové cenné papíry a podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem
- 063 - Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly
- 065 - Dluhové cenné papíry držené do splatnosti
- 066 - Zapůjčky a úvěry – ovládaná nebo ovládaná osoba

07 - Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku

- 067 - Zapůjčky a úvěry – podstatný vliv
- 068 - Ostatní zápůjčky a úvěry
- 069 - Ostatní dlouhodobý finanční majetek
- 070 - Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku
- 072 - Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje
- 073 - Oprávky k softwaru
- 074 - Oprávky k ocenitelným právům
- 077 - Oprávky ke goodwillu
- 079 - Oprávky k jinému dlouhodobému nehmotnému majetku

08 - Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku

- 081 - Oprávky ke stavbám
- 082 - Oprávky k hmotným movitým věcem a jejich souborům
- 085 - Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů
- 086 - Oprávky k dospělým zvířatům a jejich skupinám
- 087 - Oprávky k oceňovacím rozdílům k nabytému majetku
- 089 - Ostatní oprávky k ostatnímu hmotnému majetku

09 - Opravné položky k dlouhodobému majetku

- 091 - Opravná položka k dlouhodobému nehmotnému majetku
- 092 - Opravná položka k dlouhodobému hmotnému majetku
- 093 - Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému nehmotnému majetku
- 094 - Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému hmotnému majetku
- 095 - Opravná položka k poskytnutým zálohám a závadkám na dlouhodobý majetek
- 096 - Opravná položka k dlouhodobému finančnímu majetku

Účtová třída 1 – Zásoby

11 - Materiál

- 111 - Pořízení materiálu
- 112 - Materiál na skladě
- 119 - Materiál na cestě

12 - Zásoby vlastní činnosti

- 121 - Nedokončená výroba
- 122 - Polotovary vlastní výroby
- 123 - Výrobky
- 124 - Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny

13 - Zboží

- 131 - Pořízení zboží
- 132 - Zboží na skladě a v prodávacích
- 139 - Zboží na cestě

15 - Poskytnuté zálohy na zásoby

- 151 - Poskytnuté zálohy a závadky na materiál
- 155 - Poskytnuté zálohy a závadky na mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny
- 156 - Poskytnuté zálohy a závadky na zboží

19 - Opravné položky k zásobám

- 191 - Opravná položka k materiálům
- 192 - Opravná položka k nedokončené výrobě
- 193 - Opravná položka k polotovary vlastní výroby
- 194 - Opravná položka k výrobkům
- 195 - Opravná položka k mladým a ostatním zvířatům a jejich skupinám
- 196 - Opravná položka ke zboží
- 197 - Opravná položka k poskytnutým zálohám a závadkám na zásoby

Účtová třída 2 – Krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky

21 - Peněžní prostředky v pokladně

- 211 - Peněžní prostředky v pokladně
- 213 - Cenný

22 - Peněžní prostředky na účtech

- 221 - Peněžní prostředky na účtech

23 - Krátkodobé úvěry

- 231 - Krátkodobé úvěry
- 232 - Eskontní úvěry

24 - Krátkodobé finanční výpomoci

- 241 - Vydané krátkodobé dluhopisy
- 249 - Ostatní krátkodobé finanční výpomoci

25 - Krátkodobý finanční majetek

- 251 - Majetkové cenné papíry k obchodování
- 252 - Vlastní podíly
- 253 - Dluhové cenné papíry k obchodování
- 255 - Vlastní dluhopisy
- 256 - Registrované dluhové cenné papíry se splatností do 1 roku držané do splatnosti
- 257 - Ostatní realizovatelné cenné papíry
- 258 - Podíly – ovládaná nebo ovládaná osoba
- 261 - Peníze na cestě

26 - Převody mezi finančními účty

- 261 - Peníze na cestě

29 - Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku

- 291 - Opravná položka ke krátkodobému finančnímu majetku

Účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy

- 311 - Pohledávky z obchodních vztahů – odběratelé
- 313 - Pohledávky za eskontované cenné papíry
- 314 - Poskytnuté provozní zálohy a závadky
- 316 - Nárok na záruční paušál

32 - Závazky (krátkodobé)

- 321 - Závazky z obchodních vztahů – dodavatelé
- 322 - Smlouby k úhradě
- 324 - Přijaté provozní zálohy a závadky
- 325 - Ostatní závazky
- 326 - Záruční závazky

33 - Zúčtování se zaměstnanci a institucemi

- 331 - Zaměstnanci
- 333 - Ostatní závazky vůči zaměstnancům
- 335 - Pohledávky za zaměstnanci
- 336 - Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění

34 - Zúčtování daní a dotací

- 341 - Dan z příjmu
- 342 - Ostatní přímé daně

Účtová třída 4 – Závazky

- 343 - Dan z přidané hodnoty
- 345 - Ostatní daně a poplatky
- 346 - Dotace ze státního rozpočtu
- 347 - Ostatní dotace
- 349 - Spojovací účet k DPH

35 - Pohledávky za společníky

- 351 - Pohledávky – ovládaní a řídicí osoba
- 352 - Pohledávky – podstatný vliv
- 353 - Pohledávky za upsatý základní kapitál
- 354 - Pohledávky za společníky obchodní korporace při úhradě srážky
- 355 - Ostatní pohledávky za společníky obchodní korporace

36 - Závazky ke společníkům

- 361 - Závazky – ovládaní a řídicí osoba
- 362 - Závazky – podstatný vliv
- 364 - Závazky ke společníkům obchodní korporace při rozdělování zisku
- 365 - Ostatní závazky ke společníkům obchodní korporace

366 - Závazky ke společníkům obchodní korporace ze závislé činnosti

- 367 - Závazky z upsatých nesplacených cenných papírů a vkladů

37 - Jiné pohledávky a závazky

- 371 - Pohledávky z prodeje obchodního závodu
- 372 - Závazky z koupě obchodního závodu
- 373 - Pohledávky a závazky z převých termínových operací
- 374 - Pohledávky z nájmu a pachtu obchodního závodu
- 375 - Pohledávky z vydaných dluhopisů
- 376 - Nakoupené opce
- 377 - Prodané opce
- 378 - Jiné pohledávky
- 379 - Jiné závazky

38 - Přechodné účty aktiv a pasiv

- 381 - Náklady příštích období
- 382 - Komplexní ručníky příštích období
- 383 - Výnosy příštích období
- 384 - Výnosy příštích období
- 385 - Příjmy příštích období
- 388 - Dohadné účty aktivní
- 389 - Dohadné účty pasivní

39 - Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování

- 391 - Opravná položka k pohledávkám
- 395 - Vnitřní zúčtování
- 398 - Spojovací účet při sdružení

Účtová třída 4 – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky	Účtová třída 6 – Výnosy
41 – Základní kapitál a kapitálové fondy	60 – Tržby za vlastní výrobky a zboží
411 - Základní kapitál zaplacený	601 - Tržby za vlastní výrobky
412 - Emisní (výkladové) ážio	602 - Tržby z prodeje sítěž
413 - Ostatní kapitálové fondy	604 - Tržby za zboží
414 - Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	64 – Jiné provozní výnosy
416 - Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách obchodních korporací	641 - Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
417 - Rozdíly z přeměn obchodních korporací	642 - Tržby z prodeje materiálů
418 - Rozdíly z ocenění při přeměnách obchodních korporací	643 - Přijaté dary
419 - Změny základního kapitálu	644 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení
42 – Fondy ze zisku a převedené výstředky hospodaření	646 - Výnosy z oděsauných pohledávek
421 - Rezervní fond	647 - Odpis záporného goodwillu a oceňovacího rozdílu k nabývanému majetku
422 - Nedělitelný fond	648 - Ostatní provozní výnosy
423 - Stanutými fondy	66 – Finanční výnosy
426 - Jiný výsledek hospodaření	661 - Tržby z prodeje cenných papírů a podílů
427 - Ostatní fondy	662 - Úroky
428 - Nerozdělený zisk minulých let	663 - Kurzové zisky
429 - Neuhrazená zřata minulých let	664 - Výnosy z přecenění cenných papírů
43 – Výsledek hospodaření	665 - Výnosy z dlouhodobého finančního majetku
431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení zisku	666 - Výnosy z krátkodobého finančního majetku
432 - Rozhodnuto o zálohové výplatě podílu na zisku	667 - Výnosy z derivátových operací
45 – Rezervy	668 - Ostatní a mimořádné finanční výnosy
451 - Rezervy podle zvláštních právních předpisů	669 - Přijaté dary
452 - Rezerva na důchody a podobné závazky	69 – Převedené účty
453 - Rezerva na daň z příjmů	697 - Převed provozních výnosů
459 - Ostatní rezervy	698 - Převed finančních výnosů
46 – Dlouhodobé závazky k úvěrovým institucím	Účtová třída 7 – Závětkové a podrozvahové účty
461 - Závazky k úvěrovým institucím	70 – Účty rozvahové
462 - Eskontní úvěry	701 - Pošleční účet rozvahový
47 – Dlouhodobé závazky	702 - Konečný účet rozvahový
471 - Dlouhodobé závazky – ovládnutí a řídicí osoba	
472 - Dlouhodobé závazky – podstatný vliv	
473 - Vydané dluhopisy	
474 - Závazky z nájmu a pachtu obchodního závodu	
475 - Dlouhodobé přijaté zálohy a závadky	
476 - Dlouhodobé závazky z obchodních vztahů	
477 - Dlouhodobé závazky ke společníkům	
478 - Dlouhodobé směnky k úhradě	
479 - Ostatní dlouhodobé závazky	
48 – Odtocení danový závazek a pohledávka	
481 - Odtocení danový závazek a pohledávka	
49 – Individuální podnikatel	
491 - Účet individuálního podnikatele	
Účtová třída 5 – Náklady	
50 – Spotřebované nákupy	
501 - Spotřebované materiálu	
502 - Spotřebované energie	
503 - Spotřebované ostatních neskladovatelných dodávek	
504 - Prodané zboží	
505 - Drobný linotný majetek	
51 – Služby	
511 - Opravy a udržování	
512 - Cestovné	
513 - Náklady na reprezentaci	
515 - Drobný nehmotný majetek	
518 - Ostatní služby	
52 – Osobní náklady	
521 - Mzdové náklady	
522 - Příjmy společníků obchodní korporace ze závislé činnosti	
523 - Odměny členů orgánů obchodní korporace	
524 - Zakonné sociální a zdravotní pojištění	
526 - Sociální náklady individuálního podnikatele	
527 - Zakonné sociální náklady	
528 - Ostatní sociální náklady	
53 – Daně a poplatky	
531 - Daň silniční	
532 - Daň z nemovitých věcí	
538 - Ostatní daně a poplatky	
541 - Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	
542 - Zůstatková cena prodaného materiálu	
543 - Poskytnuté dary	
544 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení	
545 - Ostatní pokuty a penále	
546 - Odpis pohledávký	
547 - Mimořádné provozní náklady	
548 - Ostatní provozní náklady	
549 - Manka a škody z provozní činnosti	
55 – Odpisy, rezervy, komplexní náklady příších období a opravné položky v provozní oblasti	
551 - Odpisy dlouhodobého nehm. a hm. majetku	
552 - Tvorba a zúčtování rezerv podle zvláštních právních předpisů	
554 - Tvorba a zúčtování ostatních rezerv	
555 - Tvorba a zúčtování komplexních nákladů příších období	
557 - Odpis goodwillu a oceňovacímu rozdílu k nabývanému majetku	
558 - Tvorba a zúčtování opravných položek podle zvláštního právního předpisu v provozní činnosti	
559 - Tvorba a zúčtování ostatních opravných položek v provozní činnosti	
56 – Finanční náklady	
561 - Prodané cenné papíry a podíly	
562 - Úroky	
563 - Kurzové ztráty	
564 - Náklady z přecenění cenných papírů	
565 - Poskytnuté dary	
566 - Náklady z finančního majetku	
567 - Náklady z derivátových operací	
568 - Ostatní a mimořádné finanční náklady	
569 - Manka a škody na finančním majetku	
57 – Rezervy a opravné položky ve finanční oblasti	
574 - Tvorba a zúčtování finančních rezerv	
579 - Tvorba a zúčtování opravných položek ve finanční činnosti	
58 – Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	
581 - Změna stavu nedokončené výroby	
582 - Změna stavu polotovár	
583 - Změna stavu výrobků	
584 - Změna stavu mladých a ostatních zvířat a jejich skupin	
585 - Aktivace materiálu a zboží	
586 - Aktivace vnitropodnikových služeb	
587 - Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku	
588 - Aktivace dlouhodobého hmotného majetku	
59 – Daně z příjmů, převedované účty a rezerva na daň z příjmů	
591 - Daň z příjmů - splatná	
592 - Daň z příjmů - odložena	
595 - Dodatečné odvody daně z příjmů	
596 - Převed podílu na výsledek hospodaření společníkům obchodní korporace	
597 - Převed provozních nákladů	
598 - Převed finančních nákladů	
Účtová třída 8 a 9 – Vnitropodnikové účtnictví	
71 – Účet zisků a ztrát	
710 - Účet zisků a ztrát	
75 až 79 – Podrozvahové účty	

Zdroj: Vlčková M. & Svoboda J. (2021)

Příloha 2: Ocenění pomocí pevné ceny s odchylkou – ukázkový příklad

Datum	Příjem/výdej zásob	Pohyb zásob			Stav zásob na skladě		Odchylka
		Zásoba v množství (kg)	Cena Kč/kg	Zásoba v Kč	Zásoba v množství (kg)	Zásoba v Kč	
01.01.2023	PS	500	47,53	23 765,00	500	23 765,00	
16.01.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	475	22 576,75	
06.02.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	450	21 388,50	
20.02.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	425	20 200,25	
16.03.2023	Příjem	500	47,53	23 765,00	925	43 965,25	
23.03.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	900	42 777,00	
30.03.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	875	41 588,75	
01.04.2023	Přeceňování		46,59			40 766,25	-822,50
12.04.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	850	39 601,50	
24.04.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	825	38 436,75	
16.05.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	800	37 272,00	
23.05.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	775	36 107,25	
12.06.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	750	34 942,50	
26.06.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	725	33 777,75	
10.07.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	700	32 613,00	
07.08.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	675	31 448,25	
15.08.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	650	30 283,50	
21.08.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	625	29 118,75	
04.09.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	600	27 954,00	
14.09.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	575	26 789,25	
25.09.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	550	25 624,50	
04.10.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	525	24 459,75	
17.10.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	500	23 295,00	
01.11.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	475	22 130,25	
06.11.2023	Příjem	400	46,59	18 636,00	875	40 766,25	
08.11.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	850	39 601,50	
20.11.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	825	38 436,75	
28.11.2023	Výdej	25	46,59	1 164,75	800	37 272,00	
01.12.2023	Přeceňování		47,45			37 960,00	688,00
07.12.2023	Výdej	25	47,45	1 186,25	775	36 773,75	
02.01.2024	Výdej	25	47,45	1 186,25	750	35 587,50	
11.01.2024	Výdej	25	47,45	1 186,25	725	34 401,25	
24.01.2024	Výdej	25	47,45	1 186,25	700	33 215,00	
05.02.2024	Výdej	25	47,45	1 186,25	675	32 028,75	

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat divize

Příloha 3: Příklad na ocenění zásob váženým ar. průměrem proměnlivým

Datum	Příjem/výdej zásob	Pohyb zásob			Stav zásob na skladě		Průměrná cena zásob v Kč
		Zásoba v množství (kg)	Cena Kč/kg	Zásoba v Kč	Zásoba v množství (kg)	Zásoba v Kč	
01.01.2023	PS	500	47,53	23 765,00	500	23 765,00	47,53
16.01.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	475	22 576,75	47,53
06.02.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	450	21 388,50	47,53
20.02.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	425	20 200,25	47,53
16.03.2023	Příjem	500	47,53	23 765,00	925	43 965,25	47,53
23.03.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	900	42 777,00	47,53
30.03.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	875	41 588,75	47,53
12.04.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	850	40 400,50	47,53
24.04.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	825	39 212,25	47,53
16.05.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	800	38 024,00	47,53
23.05.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	775	36 835,75	47,53
12.06.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	750	35 647,50	47,53
26.06.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	725	34 459,25	47,53
10.07.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	700	33 271,00	47,53
07.08.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	675	32 082,75	47,53
15.08.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	650	30 894,50	47,53
21.08.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	625	29 706,25	47,53
04.09.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	600	28 518,00	47,53
14.09.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	575	27 329,75	47,53
25.09.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	550	26 141,50	47,53
04.10.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	525	24 953,25	47,53
17.10.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	500	23 765,00	47,53
01.11.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	475	22 576,75	47,53
06.11.2023	Příjem	400	46,59	18 636,00	875	41 212,75	47,10
08.11.2023	Výdej	25	47,10	1 177,51	850	40 035,24	47,10
20.11.2023	Výdej	25	47,10	1 177,51	825	38 857,74	47,10
28.11.2023	Výdej	25	47,10	1 177,51	800	37 680,23	47,10
07.12.2023	Výdej	25	47,10	1 177,51	775	36 502,72	47,10
02.01.2024	Výdej	25	47,10	1 177,51	750	35 325,21	47,10
11.01.2024	Výdej	25	47,10	1 177,51	725	34 147,71	47,10
24.01.2024	Výdej	25	47,10	1 177,51	700	32 970,20	47,10
05.02.2024	Výdej	25	47,10	1 177,51	675	31 792,69	47,10

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat divize

Příloha 4: Příklad na ocenění zásob pomocí FIFO

Datum	Příjem/výdej zásob	Pohyb zásob			Stav zásob na skladě	
		Zásoba v množství (kg)	Cena Kč/kg	Zásoba v Kč	Zásoba v množství (kg)	Zásoba v Kč
01.01.2023	PS	500	47,53	23 765,00	500	23 765,00
16.01.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	475	22 576,75
06.02.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	450	21 388,50
20.02.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	425	20 200,25
16.03.2023	Příjem	500	47,53	23 765,00	925	43 965,25
23.03.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	900	42 777,00
30.03.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	875	41 588,75
12.04.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	850	40 400,50
24.04.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	825	39 212,25
16.05.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	800	38 024,00
23.05.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	775	36 835,75
12.06.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	750	35 647,50
26.06.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	725	34 459,25
10.07.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	700	33 271,00
07.08.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	675	32 082,75
15.08.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	650	30 894,50
21.08.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	625	29 706,25
04.09.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	600	28 518,00
14.09.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	575	27 329,75
25.09.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	550	26 141,50
04.10.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	525	24 953,25
17.10.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	500	23 765,00
01.11.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	475	22 576,75
06.11.2023	Příjem	400	46,59	18 636,00	875	41 212,75
08.11.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	850	40 024,50
20.11.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	825	38 836,25
28.11.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	800	37 648,00
07.12.2023	Výdej	25	47,53	1 188,25	775	36 459,75
02.01.2024	Výdej	25	47,53	1 188,25	750	35 271,50
11.01.2024	Výdej	25	47,53	1 188,25	725	34 083,25
24.01.2024	Výdej	25	47,53	1 188,25	700	32 895,00
05.02.2024	Výdej	25	47,53	1 188,25	675	31 706,75

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních dat divize

Příloha 5: Objednávka režijního materiálu

Objednávka

Číslo objednávky / datum
1034423006077 / 11.10.2023

Kontaktní osoba

Telefon/Fax/e-mail

Korespondenční adresa:

Doporučené !

BRUSIVO, spol. s r.o.
U Bílé haldy 1176/II
337 01 ROKÝCANY
Česká republika

Dodejte prosím na adresu:

Vaše číslo dodavatele u nás:
2100003522
Vaše DIČ: CZ45357889

Ke dni splnění podmínek pro vystavení daňového dokladu dle zákona o dani z přidané hodnoty číslo 235/2004 Sb., požadujeme vystavení daňového dokladu dle § 26 s náležitostmi stanovenými tímto zákonem.

Nedílnou součástí nákupního dokladu je příloha č. 1.
Datum tisku: 21.02.2024 09:29
Podmín platby:

Měna: CZK

Pol.	Materiál Objedn.množ	Označení Jednotka	Cena za jednotku	Hodnota netto
0010	5102200000010330 200 ks	Pás brusný 10x330 80 NP10330803 Brusivo	6,66 /1 ks	1.332,00

dle nabídky N2302473

*** Položka kompletně dodána ***

Celková hodnota netto bez DPH v CZK: 1.332,00

Zdroj: interní dokumenty divize

Příloha 6: Faktura přijatá na režijní materiál

LB1123-007

DANOVÝ DOKLAD - FAKTURA 102308471										
Dodavatel: 10 BRUSIVO spol. s r.o. U Bílé haldy 1176 33701 Rokycany Czech Republic 		Číslo (v. symbol): 102308471								
IČO: 45357889 DIČ: CZ45357889		Příjma:			IČO: DIČ:					
Banka: Bankovní účet: IBAN:		Datum vystavení: 03.11.2023 Datum zdanitelného plnění: 03.11.2023 Datum splatnosti: 17.11.2023 Platb.podm.: 14 dnů od vystavení								
Odběratel:		Datum zakázky ..: 12.10.2023 Dodací podmínky: Přepravce ..... PPL			DORUČENO 23. 11. 2023					
Příjemce		Dodací list: D23284104			<table border="1"> <tr> <td>Počet listů</td> <td>1</td> <td>Podobit</td> <td></td> </tr> </table>		Počet listů	1	Podobit	
Počet listů	1	Podobit								
Zakázka Z2314221										
Dodací list: D23284104										
Pol	Číslo artiklu	Množství	MJ	Jednotková cena	% DPH	Celková cena CZK				
1	NP10330803 Pás 10 x 330, 80 R204, E07 had Kód komodity: 68051000 Země původu: Korea (the Republic of) Nákup.objednávk: 1034423006077	200,0	ks	6,66		1.332,00 bez daně				
SOUHRN EXPEDOVANÝCH HMOTNOSTÍ		Množství	Hm. netto	Hm. obalů	Hm. brutto	MJ				
Obal		1,0	0,72	0,0	0,72	Kg				
CELKEM			0,72	0,0	0,72	Kg				
REKAPITULACE DANÍ		IT	Sezba	Základ daně	Částka daně	Měna				
Prodej v tuzemsku		Z	21,00%	1.432,00	300,72	CZK				
						CZK				
Celkem za položky						1.332,00				
Poštovné						100,00				
Celková daň						300,72				
Zaokrouhlení částky zápatí						0,28				
CELKEM						CZK 1.733,00				
Společnost je zapsaná v obchodním rejstříku										

D23284101

Příloha 7: Dodací list k faktuře na režijní materiál

7.11

DODACÍ LIST D23264104						
Dodavatel:	10	BRUSIVO spol. s r.o. U Bílé haldy 1176 33701 Rokycany Czech Republic IČO: 45357889 DIČ: CZ45357889	Číslo: D23264104			
Příjemce:	48334	IČO: DIČ:	Datum expedice: 03.11.2023 Datum tisku: 03.11.2023			
Refer. zásilky:		D23264104				
Pol	Číslo artiklu	Množství	MJ	Jednotková cena	% DPH	Celková cena
	Paleta	1,0				
	Obal					
	Balík č.:					
1	NP10330803 Pás 10 x 330, 80 R204, E07 had Kód komodity: 68051000 Země původu: Korea (the Republic of) Zakázka: Z2314221 Odeslány šarže/VČ:	200,0	ks			
			Nák.obj.:	1034423006077		
				Množství	Uplynutí	Referen.
	523497			63,0		523497
	529782			50,0		529782
	542472			87,0		542472

Zdroj: interní dokumenty divize

Příloha 8: Příjemka režijního materiálu

P Ř Í J E M K A M A T E R I Á L U

Číslo: 5023016304 Strana: 1

Datum příjmu mater.: 07.11.2023

Datum založení : 24.11.2023

Závod :
Označení :

Dodavatel : 2100003522
Název : BRUSIVO, spol. s r.o.
Objednávka : 4423006077
Skup.nákupu : 103
Dodací list : D23264101

Telefon :

Pol	Materiál	Název materiálu	Množství / MJ
KJ	Sklad	Skl.místo	Hodnota
01	5102200000010330	Pás brusný 10x330 80 NP1033080	200 KS
	M023		1.332,00 CZK
			6,66

Druh pohybu : 101 Příjem materiálu

Vystavil : Vydal dne : .....

Přijal do KJ: Přijal dne: .....

Zdroj: interní dokumenty divize

Příloha 9: Výdejka (průvodka) režijního materiálu

P R Ů V O D K A

Číslo: 4923108452 Strana: 1

Datum účtování : 24.11.2023
Datum založení : 24.11.2023

Závod : -
Označení :

Příjemce :
Přiřazení účtu : K NS143000

Pol	Materiál Sklad Šarže	Název materiálu Skl.místo	Cena (CZK/MJ)	Množství / MJ Hodnota
01	5102200000010330 M023	Pás brusný 10x330 80 NP1033080	6,66	200 KS 1.332,00 CZK

Druh pohybu: 201 VM na nákl. střed.

Vystavil : Vydal dne : .....

Přijal : Přijal dne: .....

Zdroj: interní dokumenty divize

Příloha 10: Skladní karta režijního materiálu

Materiál	5102200000010330
Závod	29.02.2024
Datum účtování	/A
Layout	X
Database	X

Materiál	Skat. box: materiál	Záv.	SKL	DZP	Nat. dořad	ZoI	Dat. účt.	M. Kozh	NOZ	Reference	TextHlav	Sazba	Cástka FM	Objednávka
5102200000010330	Pás brusný 10x330 80	NP10330803	Brusivo	0001	M023	201	4923108452	1	24.11.2023	KS	200	KS	1.332,00	
*	5102200000010330	Pás brusný 10x330 80	NP10330803	Brusivo	0001	M023	101	5023016304	1	07.11.2023	KS	0	KS	1.332,00
**													0,00	4423006077
													0,00	

Zdroj: interní dokumenty divize

Příloha 12: Inventarizační zázpis (první část)

závod:

INVENTARIZAČNÍ ZÁPIS

o provedení inventarizace zásob na skladě ke dni **1.11.2023**

Inventarizace byla zahájena dne **26.10.2023** a ukončena dne **26.10.2023**

PROHLÁŠENÍ HMOTNĚ ODPOVĚDNÉHO PRACOVNÍKA:

Fyzická inventarizace skladových zásob byla provedena za mé účasti a žádné zásoby jsem nezatajil. Veškeré zásoby v uvedených skladech jsou v mém opatrování.

Prohlašuji tímto, že jsem odevzdal všechny doklady, týkající se stavu a pohybu zásob k zúčtování a že všechny přírůstky a úbytky zásob do zahájení inventury jsou zachyceny v účetní, nebo operativní evidenci.

.....
Podpis

Inventarizace byla provedena podle příkazu (vyhlášky) č. **0 PPSR 004 23** ze dne **2.10.2023**

Díleč inventarizační komise složená z předsedy DIK, ... a předsedy prováděcí inventarizační komise a členů níže uvedených, zajistila spolu s hmotně odpovědnými osobami provedení periodické inventarizace u všech položek ve skladu:

Č. skladu:	Druh invent. zásob:	Pověř. skladník:	Hmot. odp. pracovník:	Prováděcí inv. komise:
M010	NAKUP.DÍLY			Předseda: Členové:

Bylo provedeno porovnání evidenčního stavu všech položek zásob dle inventurního soupisu skladu

č. **M010** s fyzickým stavem ke dni inventury.

Zjištěné inventurní rozdíly (při větším počtu seznam):

Č. materiálu	Název	Fyz. stav množství	Evid. stav Množství	Rozdíl množství	Rozdíl Kč
Bez inventurních rozdílů					

Fyzický stav zásob je uveden v inventurních dokladech číslo: **100000222**

Způsob zjišťování skutečných stavů zásob: počítáním

Příloha 13: Inventarizační zápis (druhá část)

závod:

Inventurní soupis skladu číslo **M010** od strany **2** do strany **2**

Vyjádření pracovníka odpovědného za zásoby ke vzniku inventurních rozdílů: --

Návrhy inventarizační komise na vypořádání inventurních rozdílů: --

Vyjádření o zjištění nepotřebných případně poškozených a znehodnocených zásob: --

Vyjádření pracovníků pověřených kontrolou inventarizace zásob: bez rozdílů

Inventarizační zápis byl sepsán dne: 1.11.2023

Podpisy:

Předseda / člen inventarizační komise:

Členové inventarizační komise:

Hmotně odpovědné osoby:

Předseda prováděcí inventarizační komise:

Kontrolní pracovníci:

Příloha 14: Zápis fyzické inventury (třetí část)

Závod :
 Označení :
 Sklad : M010
 Inventurní doklad : 100000222
 Plán.datum počítání : 01.11.2023

Pol	Materiál Krátký text materiálu	Šarže	Sklad.místo Počítané množství	Druh zásob MJ
001	V070005492282100 Zástřík JD - nerez		1908	Sklad KS

th ob
 sv MJ
 ad
 KS

th ob
 sv MJ
 ad
 KS

th ob
 sv MJ
 ad
 KS

26.10.2023

Datum

Podpis

Zdroj: interní dokumenty divize

Příloha 15: Skutečný stav skladu v evidenci SAP k porovnání s fyzickou inventurou (čtvrtá část)

Závod: Datum: 01.11.2023 Název sestavy: Inventurní soupis Účet: 112010 List: 2

1	KS	165,0000	1.908,000	314.820,00	Zástřik JD - nerez	100000222	001
Celkem sklad M010							
<p>Prohlašuji, že u všech hospodářských prostředků uvedených v inventurních listech byla provedena fyzická inventura v přítomnosti hmotně odpovědné osoby.</p> <p>Prohlašuji, že fyzická inventura všech hospodářských prostředků, za které jsem odpovědný, byla provedena za mé účasti a žádné hospodářské prostředky nebyly utajeny.</p>							
<p><i>[Signature]</i> ..... předseda inv. komise</p>				<p><i>[Signature]</i> ..... členové inv. komise</p>			
<p><i>[Signature]</i> ..... hmotně odpovědná osoba</p>							

Zdroj: interní dokumenty divize